

GENÇ KALEMLER

Bahtiyar Vahabzade Sosyal Bilimler Lisesi Edebiyat, Kültür ve Sanat Dergisi Yıl:7 Sayı:6 Mayıs 2017

Üç Kez Seni Seviyorum Diye Uyandım

Üç kez seni seviyorum diye uyandım
Tuttum sonra çiçeklerin suyunu değiştirdim
Bir bulut başını almış gidiyordu görüyordum.

Sabahın bir yerinden düşmüş gibiydi yüzün.

Sokağı balkonları yarım kalmış bir şiiri teptim
Sıkıldım yemekler yaptım kendime otlar kuruttum
-Taflanım! diyordu bir ses duyuyordum.

Cumhuriyetin ilk günleri gibiydi yüzün.

Kalktım sonra bir aşağı bir yukarı dolaştım
Şiirler okudum şiirlerdeki yaşa geldim
Karanfil sakız kokan soluğunu üstümde duydum.

Eskitiyorum eskitiyorum kalıyor ne kadar güzel olduğun.

İlhan BERK

ADANA - SARIÇAM
BAHTİYAR VAHABZADE
SOSYAL BİLİMLER LİSESİ

İÇİNDEKİLER

- 2- Editör
- 3- Okul Müdürü
- 4- Okulumuzdan Etkinlikler
- 6- Yıldızlı Kuyruk
- 8- Sensizlik - Sessizlik - Hiçsizlik
- 9- Yalnızlığın Alfabetesi
- 10- Sacidenin Ayakkabısı
- 12-Dört Kara Parçası
- 13- Ama Bunları Yazan Ben
- 14-Akıl Çağı - Üç Nokta
- 16-Yazarken Ölmek
- 17 Ahmet Telli İle Mülakat
- 18-Ustura
- 20-Ağaç ve Meyve
- 21-Aylak Adam Zihniyeti
- 22-Necati Bey ve Naili Divanları
- 24-Dört Yeşil Perde
- 25-Cesur Yeni Dünya
- 26-Mecbur Değilsen Katliamdır
- 27-Hary Potter Empati
- 28-Yumruk Yaşamak
- 29-İnsan Neden Ölür
- 30-İki Koca Boşluk
- 31-Tüketirme Pazarına Hoşgeldiniz
- 32-Tüketmeden Var Olamam
- 33-Şiirler
- 34-Ölülerin Dedikodusu
- 35-Kumarbazlar
- 36-Tehlikeli Oyunlarda Tutunmak - Duvar
- 38-Çok Gezen mi, Çok Okuyanmı
- 39-Nesnellik
- 40-Kar Küresi
- 41- Düşünüyorum... Düşünüyorum
- 42-Nutukun İncelenmesi
- 44-Örnek İnsan Mehmet Akif Ersoy
- 46-Gördün Suyun Yanmasını Tuzda
- 48-Şiirler

DERGİ KÜNYESİ

Bahtiyar Vahabzade
Sosyal Bilimler Lisesi
Edebiyat, Kültür ve
Sanat Dergisi
Yıl: 7 Sayı: 6
Mayıs 2017

SAHİBİ

Bahtiyar Vahabzade
Sosyal Bilimler Lisesi adına
Özden KARA
Okul Müdürü

Genel Yayın Yönetmeni ve Yazı İşleri Müdürü

Salih KILIÇASLAN
Türk Dili ve Edebiyat Öğretmeni

Yayın Kurulu Başkan

Zinet TOPRAK
12-D

Üyeler

Eylül ÇOBAN - 11/A
Damla TÜNEL - 10/C
Görkem AKKUŞ - 11/A
Duygu OLDAÇ - 10/C
Ezginur DALKILIÇ - 11/D
Melihşah SALLA - 11/D
Elif KUVVETLIOĞLU - 10/C

Adres

Bahtiyar Vahabzade
Sosyal Bilimler Lisesi
Kargakekeç Mevkii
(Ç. Ü. Arkası Çatalan Yolu Üzeri)
SARIÇAM/ADANA
Telefon: (322) 399 24 94
Belgegeçer: (322) 399 23 93
e-posta: adanasbl@gmail.com
İnternet: www.adanasbl.k12.tr

Grafik - Tasarım
Sadık ÇELİK

Baskı ve Cilt
AKSU MATBAACILIK
Abidinpaşa Cd. Kurttepe Apt.
Kat:1 No:1 Seyhan/ADANA
Tel: 0322 359 04 37

Editörden

Düşünüyorum, düşünüyorum fekat var olamıyorum... Dünyanın kalabalığından mı bilmem. Sesimi duyamıyorum. O Halde düşünmenin de ötesinde bir varlık gerek bana. Dünyaya misafirliğimi biraz olsun unutturmalı, umduğumu yiyebilmeliyim. Yalanlamayı bekleyen, doğruları kovalamalı; olmak ya da olmamak meselesini kurcalamalı, sonunda var olmalıyım. Yani ister devrik olsun, ister lirik bir adım kalmalı geriye.

Bunu nasıl yapacağımı unutmuşken kelimeler gelip yapıyor alnıma. Onları okuyorum, yazıyorum ve sesimi duyuyorum sonunda. Yazmak, hayallerimin sesiye o halde yazmak gerek. Tüm naraları kelimelere attırmak, kalpte çözülmeyi bekleye tüm sırları onlara çözdürmek...

En nihayetinde kaybolmamalıyım yüzyılların herhangi birinde. Bir yerlerde ebediyen var olmalıyım.

Genç Kalemler dergisi olarak uzun bir aradan sonra yeni bir sayıyla okurlarımızı selamlamanın heyecanı içindeyiz. Okulumuz açısından temposu yüksek bir eğitim-öğretim yılını tamamlarken yoğun emek ürünü bu çalışmanın ortaya çıkması bizi mutlu etti. Bu dergi bir anlamda yoğun çalışmanın semeresi oldu. Fikri ve sanatsal yönü güçlü bir sayı olduğundan kuşku duymuyorum. Emegi geçen öğrenci ve öğretmenlerimizi yürekten tebrik ediyorum.

Okulumuz son iki yılda il genelinde üstlendiği görevleri başarıyla yerine getirmiş ve temsil kabiliyetiyle adından söz ettirmiştir. Sosyal bilimler lisesi olarak katıldığımız/ düzenlediğimiz etkinlik ve bu etkinliklerde elde ettiğimiz başarılarla kurumsal birikimimizi güçlendirirken vizyonumuzu da yeni bir aşamaya taşıyoruz. Artık öğrencilerimizin temsil kabiliyetinin ötesinde yaratıcı fikirleriyle projeler ürettiği, etkinlikler planladığı ve büyük organizasyonlar üstlendiği bir kurum olma yolunda ilerliyoruz.

Okulumuz 2016 yılında il düzeyinde 12 Mart İstiklal Marşı'nın Kabulü ve Mehmet Akif Ersoy'u Anma programı ile yine Kut'ül Amare Zaferi programını üstlenmiş, öğrencilerimiz okulumuzu başarıyla temsil etmiştir. Yine 2016 yılında okulumuz tiyatro festivaline bir oyunla katılmış, bir de şiir dinletisi etkinliği düzenlemiş ve TÜBİTAK 4006 faaliyetini başarıyla yerine getirmiştir.

2017 yılı içinde de okulumuz önemli çalışma ve etkinliklere imza atmıştır. Bu yıl da okulumuz il düzeyinde Kut'ül Amare Zaferi törenini üstlenmiş, bu görevi başarıyla yerine getirmiştir.

TÜBİTAK 4006 çalışmalarını başarıyla tamamlamış ve sergilemiştir. Bizi gururlandıran bir gelişme de Cumhurbaşkanlığı makamının himayelerinde gerçekleştirilen milli birlik ve kahramanlık konulu kitap okuma yarışmasında 10. sınıf öğrencimiz Damla TUNEL'in il finaline kalıp finalde de il birincisi çıkması olmuştur. Bize bu gururu yaşatan öğrencimizi ve onu hazırlayan öğretmenlerimiz Adil TUTUMLU ve Salih KILIÇASLAN'ı tebrik ediyorum.

Okulumuz bu yıl bir ilki gerçekleştirerek il genelinde "Edebiyat, Din ve Ahlak" konulu forum düzenlemiştir. Forum okulumuz öğretmenlerinden oluşan düzenleme kurulu tarafından organize edilmiş, ayrıca üniversiteden akademik destek sağlanmıştır. Organizasyonda öğrencilerimizin temsil kabiliyeti göz doldurmuş, takdir toplamıştır. Bu organizasyon okulumuz için ilk adım olmasının yanında bundan sonraki yıllar için sağlam bir zemin oluşturmuştur. Büyük özveri ve emekle forumu hazırlayan düzenleme kurulu üyesi öğretmenlerimiz İlhan Cemal KAPUSIZ, Özlem TÜRKÖZ, Fidan YILDIZ, Nilay NACAR, Mehmet ÖZSÖYLER ve Vehbi ÜNLÜ'ye teşekkür ediyor, öğrencilerimizi ayrı ayrı tebrik ediyorum. Foruma hazırlık döneminde düzenleme kurulu içinde yer alan ve yoğun mesai yapmış olan eski müdür başyardımcımız Serap KARACA'ya da ayrıca teşekkür etmek istiyorum.

Bu yıl okulumuz Türk dili ve edebiyatı zümresi "Bahtiyar Vahabzade" adına il genelinde bir şiir yarışması düzenlemiş, sonrasında başvuran eserleri değerlendirerek sonuçları ilan etmiştir. Bu vesileyle Türk dili ve edebiyatı zümresine teşekkür ediyorum. Okulumuz eğitim-öğretim yılını yine etkinlikle tamamlayacaktır. Birisi Özlem TÜRKÖZ ve Elif KUÇUKOSMANOĞLU yönetiminde hazırlanan Kozalar adlı oyunun temsili, diğeri de Mehmet ÖZSÖYLER ve Hüdayi YILMAZ yönetiminde hazırlanan şiir ve müzik dinletisi. Emegi geçen öğretmen ve öğrencilerimize teşekkür ediyorum. Hemen her etkinlikte bize müzik desteği sağlayan müzik grubumuza ve İngilizce öğretmenimiz Hüdayi YILMAZ'a ayrıca teşekkür etmek istiyorum.

Bahtiyar Vahabzade Sosyal Bilimler Lisesi 2016-2017 eğitim-öğretim yılında dolu dolu bir yıl geçirdi. Öğrenciler faaliyetler aracılığıyla sadece kendini gerçekleştirmez, kurumsal hafızaya önemli katkı sağlarlar. Kurum kültürünün olmazsa olmazı bu mirastır. Yaptıklarımızla gelecek kuşağa sağlam bir zemin oluşturduğumuza inanıyor, bütün öğretmen ve öğrencilerimize başarılar diliyorum.

Özden KARA
Okul Müdürü

BAŞARILARIMIZ - ETKİNLİKLERİMİZ

Okulumuzdan Görüntüler

Özel Ege Lisesi 16. "GÜNAYDIN EDEBİYAT ÖYKÜ YAZMA" Yarışmasında 11 sınıf öğrencimiz Eylül Çoban Türkiye 2 sı olmuştur.

Milli Birlik ve Kahramanlık konulu kitap okuma yarışmasında 10.sınıf Damla Tunel Sarıçam ilçe 1 sı sonra da Adana İl 1 sı olmuştur.

Okulumuz öğretmen ve öğrencilerinin Antikabir ve İlk TBMM'ye gezisi

2015 - 2016 Eğitim-Öğretim yılı öğrencilerimizin mezuniyet töreni

2016 yılında 12 Mart İstiklal Marşı'nın kabulü ve Mehmet Akif'i anma il programı okulumuz organizasyonu ile gerçekleştirildi

2016 Liselerarası Tiyatro Festivali'ne Tiyatro ekibimiz Edebiyat Öğretmenlerimiz Özlem Türköz ve Selma Gökalp Yönetiminde "Meraki" isimli oyunla katıldı.

2017 Çanakkale Milli Bilişim Kampı'na okulumuz izcileri Mehmet Kamalı eşliğinde katıldı.

2016 yılında Edebiyat Öğretmenimiz Mehmet Özsöyler'in hazırladığı şiir dinletisi gerçekleştirildi

BAŞARILARIMIZ - ETKİNLİKLERİMİZ

Okulumuzdan Görüntüler

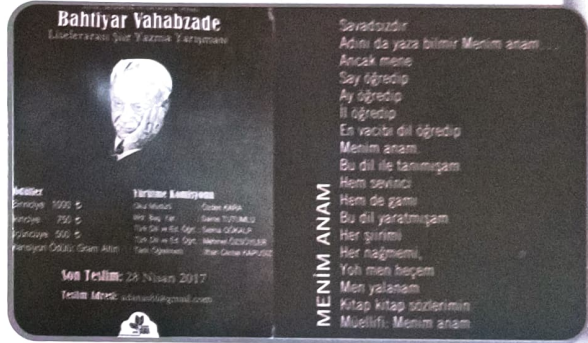
2016 yılında TÜGVA'nın düzenlediği Fanzin Yarışması'nda Edebiyat Öğretmenimiz Selma Gökaloğlu ve öğrencilerinin hazırladığı Düşürdüğü Fanzin Türkiye 1 si olmuştur.

Adana İl Müftüsü Sayın Hasan Çınar okulumuzu ziyaret ettiler.

2017 1. Adana Liselerarası Sosyal Bilimler Forum'u okulumuz tarafından organize edilmiştir.

Okulumuza ismini veren Azeri Şair Bahtiyar Vahabzade anısına Adana İli genelinde Liselerarası Şiir Yazma Yarışmasınının 1. sınıfı gerçekleştirdik.

2016 ve 2017 Yılları Kut-ül Amare Kutlama Programı okulumuz tarafından organize edilmiştir.

Cemil Meriç Z-Kutuphanesi 2016 yılında hizmete girmiştir.

Kıtap Okuma Yarışması'nda Adana İl 1. si Olan Öğrencimiz Damla Tünel Sarıçam Milli Eğitim Müdürümüz Sayın Seyhan ÇELİK tarafından makamında kabul edilmiş ve ödüllendirilmiştir.

TÜBİTAK 4006 2017 Bilim fuarı sergisi İlçe Milli Eğitim Müdürümüz Sayın Seyhan Çelik Tarafından açıldı.

Sosyal Bilimler Lisesi

YILDIZLI KUYRUK

Güneşe Selam

Ne zaman doğduğumu bilmiyorum. Annemin o belirsiz tarifleri ilkbahar - yaz aylarında doğduğumu işaret ediyor. Cüzdanımdan eksik etmediğim pembe, bana göre turuncu, kâğıtta 07.06.1997 tarihi yazılı. Ancak ismimi bir harf eksik yazarak beni zor durumda bırakan nüfus memuru bana pek güven vermiyor.

İşte o meçhul tarihte Toprak ailesinin dördüncü çocuğu olarak gelmişim dünyaya. Ceyhan'da doğmuş olsam da orada birkaç hafta kalabilmişim. Ailemin Yüreğir'e bağlı bir mahalleye taşınması nüfus cüzdanıma "doğduğum değil doğduğum yer" in adının yazılmasına neden olmuş. Yaşayıp yaşamadığı belli olmayan Yaşar gibi garip bir hikâye olmuş güneşe olan selamım.

Yazıma da hayata olduğum gibi heyecanlı başladım. Var olmama aracı olan annem, babam ve oyun arkadaşlarım olan kardeşlerimden bahsedeyim. Annem Nihayet Toprak. Babam Memet Toprak. O da bir isim kurbanı. Yine bir nüfus memuru "h" harfini çalmış babamdan. Her şeyi okuduğu gibi yazan bir memurmuş galiba. Üç ablam - ikisi evli - iki kız, iki erkek kardeşim var. Hepsinin geniş hayalleri sayesinde yan mahalleyi Amerika sanarak büyüdüm. Onlara benzemediğim için beni marketten satın aldıklarını bile kabul ettirmişlerdi bana. Ben de kendime bir çocuk almak için para biriktirmeye başlamıştım o zamanlar. Bu uçuk fikirlerle süsledim zihnimi. Bunda kardeşlerimin büyük payı da yadsınamaz.

BEN Z

Doğayla barışık bir çocuk olarak büyüdüm. Ancak doğada karşılaşmadığım bir şey ilgimi çekti. Ablalarım sabahları bir yere gidiyor, akşam dönüyordu. Ellerinde bir sürü kâğıtla kalem denen araçla bir şeyler yapıyorlardı. Bazı şekillere isim vererek onları okuduklarını, kalemle kâğıda yazdıklarını öğrendim. Ben de buna heves ettim, ama onların bana yardım etmek gibi bir niyeti yoktu.

Evde annemle birlikteyken canlı kutuyu izlerdik. İşte bana okumayı öğreten o oldu. Kanallarda yayımlanan haber başlıkları, sloganlar ilk hedefim oldu. Onları taklit ederek başladım yazmaya.

Yazmayı ezberlediğim ilk şey bir cümle oldu. Bu taklitçilik işe yaradı ve kısa sürede çoğu şeyi, okumayı öğrendim. Yine televizyon kanallarından gördüğüm kelimeler, bana daha kısa geldi. Kelimeleri kolay buldum ve taklitçiliğe devam ettim. Ta ki bunlardan sıkılıncaya kadar.

Yeni şeyler öğrenmem için okula gitmem gerekiyordu. Ben de tuttum babamın kolundan "Baba beni okula gönder" diyerek hevesli bir bakış attım. Okula kaydolmaya gittim sonunda. Köyün tek okulu Kazime Özler İlköğretim Okuludur. Bu okulun karşısında Ceyhan Nehri vardır. Umutlarımın yüzmeyi bildiklerini işte o gün öğrendim. Ne güzel umutlarım varmış O ki Ceyhan'ın o sığ sularında bile yüzebiliyorlardı. Kayıtların dolduğu gerekçesiyle okula alınmadım. Ama bunun bir bahane olduğunu o yaşta bile anlamıştım. Beni çelimsiz bulan okul müdürü okulda "tutunamayacağımı" düşünmüştü. Tüm konuşulanları kapı eşliğinde duymuştum. Kendimi avutmaya çalışarak biraz sıyrıldım yaramaz kişiliğimden.

Okula kabul edilmediğim o bir sene içinde matematik ile tanıştım ve kesirli sayılara tutuldum. Nerede bir pasta görsem üçe böldüm; üçte birini Ali'ye, üçte ikisini Ayşe'ye verdim. Bu rasyonel hayatı daha eğlenceli buldum. Ve okula başlayana kadar bir şeyleri böldüm, topladım, çarptım.

2004 yılında okula başladım. Daha önceden cümleleri ve kelimeleri tanıdım. İlk sene bir de harflerle tokalaştım. Herkes okumayı "söktüğümü" söylüyordu. Ben okumayı "dikmek" olarak adlandırdım oysa. Okuyamamak bir eksiklik, bir söküktü gözümde. Bu söküğü diktikten sonra aldım en güzel tadı. O zaman dediğim gibi "en sevdiğim yemekten bile" daha lezzetliydi bu his.

Öğretmenim bana bir kitap hediye ettiğinde hürmetle kabul ettim. "Keloğlan ve Sihirli Kutu" adlı masal kitabını tüm arkadaşlarımı toplayarak bağıra bağıra, hecelemeden okurdum. Okuyarak diğerlerinden farklı olduğumu hissettim ve okumaya daha da bağlandım.

En çok da şiirleri sevdim okurken. Bazı insanları ağlatabildiğine göre güzel şeylerdi bu şiirler. İkinci sınıftayken ilk şiirimi yazdım:

*Kızılay'ın yardımı
Sarmış bütün yurdumu
Yurdum Kızılay için
Feda etmiş kanını*

*Yangın çıksa yardıma
Sel olduğunda yurduma
Deprem olsa yanıma
İlk sen gelirsin Kızılay*

*Yaralının yarasını
Hastaların hastalığını
Dertlilerin derdini
Sen çözersin Kızılay*

Kızılay'a yazdığım bu şiir insanları çok duygulandırdı. Ağlamadılar ama ödül vererek beni tebrik ettiler. Daha çok şiir yazmak için güzel bir defter hediyesiydi bu. Ayrıca bir yazar olmama karar verip günlük de yazmamı istediler. Yazarlığa atılan ilk adım olduğunu söylediler bunun. Ben de attım adımımı daha sekiz yaşındayken.

Bir sürü hediye kitap aldım öğretmenlerimden. Yaşıma uygun olmayan "Sofie'nin Dünyası" bile eksik olmazdı cebimden. Evet, kitap büyüktü. Ama önlüğümün cebi de en az onun kadardı. Dört yıl böyle geçti derken beşinci sınıftayken kitap yazmaya karar verdim. Andersen ve La Fontaine beni çok etkiledi. On beş - on altı fabl ile ilk kitabım sınıfın kitaplığında yerini aldı. O meşhur hikayeyi bir de benden dinleyin:

KAPLUMBAĞA İLE TAVŞAN

*Bir gün işsiz bir tavşanın
Canı sıkılmış ormanda.
Lahana da avutmamış
Geziniyor durmuş ortalıkta.
Sağa gitmiş, olmamış.
Ağaca çıkmış, durmamış.
Sonunda bir çiçek alıp
Köprüden karşıya geçmiş
Ziyaret imiş maksadı.
Meğerse eski bir ahababı
Pek sevinmiş dostunu görünce
"Tavşan; kilo vermişsin, olmuşsun ipince."
Tavşan konuşmuş konuşmuş
Maziyi anar olmuş
Demiş "Var mısın bir yarışa?"
Cevap da verdirmemiş kaplumbağaya
Haber etmiş her bir yana
"Kim yenebilir eski şampiyonu?"
Herkes görür gibi olmuş sonu
Olmuş bir maraton ormanda
Kaplumbağa düşünceli, ne fayda!
Yarış başlamış
Kuzuyu kurt kapmış
Heyecandan geri bırakmış
Tavşan görünce dereyi
Kabaca davranmış timsahçıklara
Yarışı kazanır olmuş
Ama yarı yolda durmuş*

*Meğerse tavşan, heyecandan
sağı solu unutmuş
Dereye varmış tekrar karşıya geçmek için
Fakat timsahların inadı tutmuş birden
Önce, demişler tavşan kardeş, kızdın bize
neden?*

*Kaplumbağa yetişmiş
Tavşanın kulağına bir küpe daha takmış
Başarıya koşarken çevrene de kör olma
Yakıp yıktığın yolda
Bir daha yürümen gerekebilir
Kırıklar ayağına batar, elbet sana zarar verir.*

Yazmayı zirvede bırakıp arkeolog olmaya karar verdim. Yazdığım tüm kompozisyon, deneme, şiirleri ve yegâne kitabımı bahçerindeki en ücra köşeye gömdüm. Büyüdüğümde bir arkeolog olacak olacak, bu tarihi eser niteliğindeki eserleri bulup ünlü olacaktım. O kâğıtlarının yanında yazma hevesimi de yanlışlıkla gömünce yazmak eyleminden iyice uzaklaştım.

BİRİLERİ OLMAK SEVDAM

Çekingen bir huy biriktirmiştim sekiz yılın sonunda. Ama hep böyle değildi hayatım. Bunları zaman zaman unutacak kadar çocuktum. Çizgi film izlerken, ip atlarken, seksekte sayışırken bile sokağa daha erken çıkmak için çalışırdım. Toprakla arkadaş oldum, çekirgelerin biricik dostu lakabını aldım. Başka bir romana sığacak kadar yaramazlık yaptım. Büyüyordum ve artık ne olacağımı seçmem gerekiyordu. Önümde bir sürü seçenek, elimde bir sürü altın bileziğim vardı. Yazılarım vardı, bir yazar olmayı hala düşünebilirdim. Tasarımlarım, çizimlerim eğitildiğinde gayet iyi olabilirdi. İç mimarlığa heves mi etseydim? Bunlar iyiydi ama ben kim olacaktım? Herkesten bağımsız bir insanın gelişmesine izin verdim sonunda. Ben, ben olmaya karar verdim. Ben Z.

KUYRUKTA

Uzun bir süre kalemi elimde tuttum. Güzel bir yol çizdim o kalemlerle kendime. Resim yeteneğimi kullanıp çiçekler bile ekledim sağa sola. Bazen hava aldım beş karış yukarda. Şimdi yüksekte korkup ayaklarımı yere basıyorum bir süreliğine. İçimden ona kadar saymayı bitirmeden 12. sınıf oldum bile. Zamanın hızına bir de ben hayret ettim. Daha on dokuz yaşındayım ama çok yolum var mı bilmiyorum. Sadece hayattan nasibimi almak istiyorum. Ya da "Dünya" denen yıldızlı kuyrukta kayacağım günü bekliyorum.

Zinet TOPRAK

12-D 318

SeSsizlik Sensizlik Hiçsizlik

İNKÂR

Ben iyiyim. İyiyim ben. İyiyim. Aynlığımızın beni yıkacağını sanırdım. Ben iyiyim. İçimde ne hüzün ne keder... Sanki hiçbir şey olmamış. Çok iyiyim ben hatta. Son kez Mersin'e gitmemişiz. Her zamanki buluşmaların aksine devamlı gülmemişiz. Sanki sende de terk edeceğini bilmenin neşesi vardı. Ben de şimdi gülüyorum, sanki neşeliyim. Ben iyiyim. Bu kadar engeli nasıl aşabilirdik ki zaten? En sonunda takılacaktık birine. Öyle değil mi? Fakat heyhat, böyle olmamalıydı, ben iyi olmamalıydı. Sen, dev bir kıta...

Uykusuz geçen uzun bir gecenin ardından yine erkenden uyandım bu sabah da. Spora gittim yine. Beni sporumla baş başa bırakmıştın nasıl olsa. Hava sıcak, hava nemli, ev ıssız, kalbim parça parça... Çıkıyorum dışarı evden. Balkondayım. Sokak ve ben. Gece, belki de birkaç dertli insan. Ve hala yeryüzünde kaybolmadım zannediyorum...

ÖFKE

Ellerim kaniyor. Klavyenin tuşlarına basmakta zorlanıyorum. Doktor acemi yumruğu dedi. Duvar da pek hasar yok. Mor rengi pek bir sevmez oldum. Neden yaptım sanki her duvarı farklı bir tonu morun.

DUA

Yağmur başladı Adana'da. Yağmur sıcaklığı da fark ettirir kendini. Çukurova'nın diğer sıcaklarına benzemez. Boğar, sıkıldıkça sıkar. Ne diyeyim tıpkı sensizlik gibi. Güneş bile yoktur; ama hissedersin işte. Yanarsın. Tozlar kabarır içine alır günü. Ama bilirsin, yağmur yağacak. Dinecek bu mahşer. Şehir sağ elinden alacak defterini. Gün işiyacak. Belki ebemkuşağı çıkacak. Kadınlar çamur dolu camları silecek. O çamur tekrar gelecek olsa da silecek. Güneş doğacak yeniden. Sen de karanlık dünyayı aydınlatacaksın, doğacaksın değil mi?

DEPRESYON

Uzakmış hayaller. Kimse düşünemezmiş sonunu. Kismetin geldiği gibi gideceği bilinmezmiş. Masallardan düşen elmaların kalp yardığını anlatmazmış ninem. Yoku anlatmak zor. Sevginin tüm sorunları çözemediğini öğrenmek. Hatta küçük şeylerin damlayarak aşındırdığı güveni, sevgiyi görmek. En mahremini bildiğin sevgiliden artık haber alamamak, sesini duyamamak, gül yüzünü görememek. Tam da engelleri aşacağım artık dediğim anda her şeyden engellenmek. Evet, evet eziliyorum. Nefes almak daraltıyor. Böcek olmak güzelmiş, değerini bilmeyenler var.

Adana'ya geç uğrasa da hazan mevsimi artık. Bana tüm hüznüyle yazın ortasında gelmişti bile. Ellerimi kaldıracak gücüm kalmadı. Konuşacak, yürüyecek... Kendimi kapatacak yeşil bir kutum bile yok. Perdeler çekildi. Oyuncular çekildi. Maaşlar çekildi

KABULLEN(EME)ME

Yağmur. Kadın. Baston. Balkon. İki el, iki ayak, bir dudak. Beden. Ördek. Kalbime belirlediği anı sana anlatmadım. Bir akvaryum düşün. İçinde bir masa ve üç, dört sandalye. Sessizlikte sensizliği dökiyorum kâğıda. Akvaryumun dışında bir kadın, ansızın durup bakmaya başlıyor. Kadın bakıyor ve bir büyü yayılıyor. İçerdeki adam Japon'a dönüşüyor. Karşısında camdan çerçevede içinde Madonna'sı duruyor. An büyüyor, büyüyor... Kundaktaki bebek yaşlanıyor. Zaman donuyor. Balık geçmişini ve sekiz yüz yıllık geçmişini hatırlıyor. Balık donuyor. Kadın gidiyor. Hayır gitmiyor. Akvaryumun içine bir denizkızı doğuyor. Sekiz asır berabermişçesine kucaklaşıyorlar.

En azılı mahkûma bile verilen umut hakkı bize/bana verilmedi. Işıksız yeşereceğim.

Biliyor musun Sevgili? Sırf yalnızlığı seviyorum bu aralar sırf senin eserin diye.

Sevgili, Cansuyu gönlümün. Uçurtmalar kapamadi onu. Mantık girdi aramıza, kara kedi olan değil. Sahi biz daha uçurtma uçurmayacak mıydık? Ben seninle gökyüzünden inemezken nasıl aklıma gelebilirdi ki? Senin aksine ben fallara inanmazdım hâlbuki. Bak yakında geleceğini söylüyor falcı. Biz aynı akvaryumun insanları. Bu gerçeğe ulaştım artık. Ben yağmurun ıslatamadığı. Bir sözle yıkıldım. Kalkamıyorum. Dünya karanlık. Doğmaz mısın? Ördek suratlı çocuğun kucacağı kadar seviyorum seni.

Ey gönlümün sultanı, ben gitmeden gel. Hem tavanlar da mor artık...

SON SÖZ

Bir bayram, yılbaşı ve doğum günü geçti; velhasıl 10 ay oldu. Ben gitmedim, o da gelmedi.

En çok da şiirleri sevdim okurken. Bazı insanları ağlatabildiğine göre güzel şeylerdi bu şiirler. İkinci sınıftayken ilk şiirimi yazdım:

*Kızılay'ın yardımı
Sarmış bütün yurdumu
Yurdum Kızılay için
Feda etmiş kanını*

*Yangın çıksa yardıma
Sel olduğunda yurduma
Deprem olsa yanıma
İlk sen gelirsin Kızılay*

*Yaralının yarasını
Hastaların hastalığını
Dertlilerin derdini
Sen çözersin Kızılay*

Kızılay'a yazdığım bu şiir insanları çok duygulandırdı. Ağlamadılar ama ödül vererek beni tebrik ettiler. Daha çok şiir yazmak için güzel bir defter hediyesiydi bu. Ayrıca bir yazar olmama karar verip günlük de yazmamı istediler. Yazarlığa atılan ilk adım olduğunu söylediler bunun. Ben de attım adımımı daha sekiz yaşındayken.

Bir sürü hediye kitap aldım öğretmenlerimden. Yaşıma uygun olmayan "Sofie'nin Dünyası" bile eksik olmazdı cebimden. Evet, kitap büyüktü. Ama önlüğümün cebi de en az onun kadardı. Dört yıl böyle geçti derken beşinci sınıftayken kitap yazmaya karar verdim. Andersen ve La Fontaine beni çok etkiledi. On beş - on altı fabl ile ilk kitabım sınıfın kitaplığında yerini aldı. O meşhur hikayeyi bir de benden dinleyin:

KAPLUMBAĞA İLE TAVŞAN

*Bir gün işsiz bir tavşanın
Canı sıkılmış ormanda.
Lahana da avutmamış
Geziniyor durmuş ortalıkta.
Sağa gitmiş, olmamış.
Ağaca çıkmış, durmamış.
Sonunda bir çiçek alıp
Köprüden karşıya geçmiş
Ziyaret imiş maksadı.
Meğerse eski bir ahbabı
Pek sevinmiş dostunu görünce
"Tavşan; kilo vermişsin, olmuşsun ipince."
Tavşan konuştuğu konuşmuş
Maziyi anar olmuş
Demiş "Var mısın bir yarışa?"
Cevap da verdirmemiş kaplumbağaya
Haber etmiş her bir yana
"Kim yenebilir eski şampiyonu?"
Herkes görür gibi olmuş sonu
Olmuş bir maraton ormanda
Kaplumbağa düşünceli, ne fayda!
Yarış başlamış
Kuzuyu kurt kapmış
Heyecandan geri bırakmış
Tavşan görünce dereyi
Kabaca davranmış timsahçıklara
Yarışı kazanır olmuş
Ama yarı yolda durmuş*

*Meğerse tavşan, heyecandan
sağı solu unutmuş
Dereye varmış tekrar karşıya geçmek için
Fakat timsahların inadı tutmuş birden
Önce, demişler tavşan kardeş, kızdın bize
neden?*

*Kaplumbağa yetişmiş
Tavşanın kulağına bir küpe daha takmış
Başarıya koşarken çevrene de kör olma
Yakıp yıktığın yolda
Bir daha yürümen gerekebilir
Kırıklar ayağına batır, elbet sana zarar verir.*

Yazmayı zirvede bırakıp arkeolog olmaya karar verdim. Yazdığım tüm kompozisyon, deneme, şiirleri ve yegâne kitabımı bahçemdeki en ücra köşeye gömdüm. Büyüdüğümde bir arkeolog olacak olacak, bu tarihi eser niteliğindeki eserleri bulup ünlü olacaktım. O kâğıtlarının yanında yazma hevesimi de yanlışlıkla gömünce yazmak eyleminden iyice uzaklaştım.

BİRİLERİ OLMAK SEVDAM

Çekingen bir huy biriktirmiştim sekiz yılın sonunda. Ama hep böyle değildi hayatım. Bunları zaman zaman unutacak kadar çocuktum. Çizgi film izlerken, ip atlarken, seksekte sayışırken bile sokağa daha erken çıkmak için çalışırdım. Toprakla arkadaş oldum, çekirgelerin biricik dostu lakabını aldım. Başka bir romana sığacak kadar yaramazlık yaptım. Büyüyordum ve artık ne olacağımı seçmem gerekiyordu. Önümde bir sürü seçenek, elimde bir sürü altın bileziğim vardı. Yazılarım vardı, bir yazar olmayı hala düşünebilirdim. Tasarımlarım, çizimlerim eğitildiğinde gayet iyi olabilirdi. İç mimarlığa heves mi etseydim? Bunlar iyiydi ama ben kim olacaktım? Herkesten bağımsız bir insanın gelişmesine izin verdim sonunda. Ben, ben olmaya karar verdim. Ben Z.

KUYRUKTA

Uzun bir süre kalem elimde tuttum. Güzel bir yol çizdim o kalemlerle kendime. Resim yeteneğimi kullanıp çiçekler bile ekledim sağa sola. Bazen hava aldım beş karış yukarda. Şimdi yüksekte korkup ayaklarımı yere basıyorum bir süreliğine. İçimden ona kadar saymayı bitirmeden 12. sınıf oldum bile. Zamanın hızına bir de ben hayret ettim. Daha on dokuz yaşındayım ama çok yolum var mı bilmiyorum. Sadece hayattan nasibimi almak istiyorum. Ya da "Dünya" denen yıldızlı kuyrukta kayacağım günü bekliyorum.

Zinet TOPRAK
12-D 318

SeSsizlik Sensizlik Hiçsizlik

İNKÂR

Ben iyiyim. İyiyim ben. İyiyim. Ayrılığımızın beni yıkacağını sanırdım. Ben iyiyim. İçimde ne hüzün ne keder... Sanki hiçbir şey olmamış. Çok iyiyim ben hatta. Son kez Mersin'e gitmemişiz. Her zamanki buluşmaların aksine devamlı gülmemiştik. Sanki sende de terk edeceğini bilmenin neşesi vardı. Ben de şimdi gülüyorum, sanki neşeliyim. Ben iyiyim. Bu kadar engeli nasıl aşabilirdik ki zaten? En sonunda takılacaktık birine. Öyle değil mi? Fakat heyhat, böyle olmamalıydı, ben iyi olmamalıydı. Sen, dev bir kıta...

Uykusuz geçen uzun bir gecenin ardından yine erkenden uyandım bu sabah da. Spora gittim yine. Beni sporumla baş başa bırakmıştın nasıl olsa. Hava sıcak, hava nemli, ev ıssız, kalbim parça parça... Çıkıyorum dışarı evden. Balkondayım. Sokak ve ben. Gece, belki de birkaç dertli insan. Ve hala yeryüzünde kaybolmadım zannediyorum...

ÖFKE

Ellerim kanıyor. Klavyenin tuşlarına basmakta zorlanıyorum. Doktor acemi yumruğu dedi. Duvar da pek hasar yok. Mor rengi pek bir sevmez oldum. Neden yaptım sanki her duvarı farklı bir tonu morun.

DUA

Yağmur başladı Adana'da. Yağmur sıcaklığı da fark ettirir kendini. Çukurova'nın diğer sıcaklarına benzemez. Boğar, sıktıkça sıkar. Ne diyeyim tıpkı sensizlik gibi. Güneş bile yoktur; ama hissedersin işte. Yanarsın. Tozlar kabarır içine alır günü. Ama bilirsin, yağmur yağacak. Dinecek bu mahşer. Şehir sağ elinden alacak defterini. Gün işiyacak. Belki ebemkuşağı çıkacak. Kadınlar çamur dolu camları silecek. O çamur tekrar gelecek olsa da silecek. Güneş doğacak yeniden. Sen de karanlık dünyayı aydınlatacaksın, doğacaksın değil mi?

DEPRESYON

Uzakmış hayaller. Kimse düşünemezmiş sonunu. Kismetin geldiği gibi gideceği bilinmezmiş. Masallardan düşen elmaların kalp yardığını anlatmazmış ninem. Yoku anlatmak zor. Sevginin tüm sorunları çözemediğini öğrenmek. Hatta küçük şeylerin damlayarak aşındırdığı güveni, sevgiyi görmek. En mahremini bildiğin sevgiliden artık haber alamamak, sesini duyamamak, gül yüzünü görememek. Tam da engelleri açacağım artık dediğim anda her şeyden engellenmek. Evet, evet eziliyorum. Nefes almak daraltıyor. Böcek olmak güzelmiş, değerini bilmeyenler var.

Adana'ya geç uğrasa da hazan mevsimi artık. Bana tüm hüznüyle yazın ortasında gelmişti bile. Ellerimi kaldıracak gücüm kalmadı. Konuşacak, yürüyecek... Kendimi kapatacak yeşil bir kutum bile yok. Perdeler çekildi. Oyuncular çekildi. Maaşlar çekildi

KABULLEN(EME)ME

Yağmur. Kadın. Baston. Balkon. İki el, iki ayak, bir dudak. Beden. Ördek. Kalbime belirlediği anı sana anlatmadım. Bir akvaryum düşün. İçinde bir masa ve üç, dört sandalye. Sessizlikte sensizliği dökyorum kâğıda. Akvaryumun dışında bir kadın, ansızın durup bakmaya başlıyor. Kadın bakıyor ve bir büyü yayılıyor. İçerdeki adam Japon'a dönüşüyor. Karşısında camdan çerçeve içinde Madonna'sı duruyor. An büyüyor, büyüyor... Kundaktaki bebek yaşlanıyor. Zaman donuyor. Balık geçmişini ve sekiz yüz yıllık geçmişini hatırlıyor. Balık donuyor. Kadın gidiyor. Hayır gitmiyor. Akvaryumun içine bir denizkızı doğuyor. Sekiz asır berabermişçesine kucaklaşıyorlar.

En azılı mahkûma bile verilen umut hakkı bize/bana verilmedi. Işıksız yeşereceğim.

Biliyor musun Sevgili? Sırf yalnızlığı seviyorum bu aralar sırf senin eserin diye.

Sevgili, Cansuyu gönlümün. Uçurtmalar kapamadı onu. Mantık girdi aramıza, kara kedi olan değil. Sahi biz daha uçurtma uçurmayacak mıydık? Ben seninle gökyüzünden inemezken nasıl aklıma gelebilirdi ki? Senin aksine ben fallara inanmazdım hâlbuki. Bak yakında geleceğini söylüyor falcı. Biz aynı akvaryumun insanları. Bu gerçeğe ulaştım artık. Ben yağmurun ıslatamadığı. Bir sözle yıkıldım. Kalkamıyorum. Dünya karanlık. Doğmaz mısın? Ördek suratlı çocuğun kucacı kadar seviyorum seni.

Ey gönlümün sultanı, ben gitmeden gel. Hem tavanlar da mor artık...

SON SÖZ

Bir bayram, yılbaşı ve doğum günü geçti; velhasıl 10 ay oldu. Ben gitmedim, o da gelmedi.

Yalnızlığın Alfabetesi

Ben:

Yalın ayak gezen bir çocuğun ezberlediği
Yastığı taş, yorganı gökyüzü olan sokaklarda
Yakarışı Tanrı'ya ulaşmış âşıkların son haliyim
Yalnızlığın alfabetesinde ilk harfim ben

Yaşamın kıyısına çırılçıplak vurulmuş berduşların
Yarınlara alelade ektiği zamansız, körpe umutlarda
Yaşlanmış genç bir ömrün son bir nefesiyim
Yanık bir türkünün dillerdeki ilk hecesiyim ben

Ya sen:

Yardıma muhtaç bir çocuğun gözlerindeki
Yasaklanmış umutlarda gizlenen bir melek gibi
Yaşamı, saklı cennetinden ömrüme eken ilk kişinin
Yarınlarını göğe değmiş uçurumlardan kurtaran ilk sözlersin sen

Yakamoz vurmuş gözlerinin tarifsiz güzelliğinde
Yaşamaktan çok kez ölmeyi arzuluyorum şimdi ben
Yanaklarım kuru kalmazken akan ilk gözyaşısın gözlerimden
Yaşanılan bu sonbaharda kalbe esen son rüzgârsın sen

Yangınlarda kaybolan gemilerimin habersiz kurtarıcısı
Yazların, şiirlerin seninle değerli olduğu kadın
Yaklaşamıyorum ne sana ne de hayaline
Yaklaşamıyorum bir adım dahi hiçbirine çünkü
Yanık bir türkünün dillerdeki son hecesi
Yalnızlığın alfabetesindeki son harfsin sen

M. Kaan AVAN
10/E 480

Sacide'nin Ayakkabısı

Fotoğraf: Görkem AKKUŞ 11/A

Saat sabahın altısı. Gün doğru düzgün ışımadan uyanmışım. Tavan beyaz, tavanda koca bir boşluk. Boşluk sivri ve sonsuz. Karanlık başka karanlıkları doğurmaktan öteye gidemiyor. Akşamdan açık kalmış pencere, bu pencereden gelen ılık esinti ve kulağımda giderek boğuklaştığını işittiğim kumru sesleri. Kalktım yataktan, pencerenin yanına gidip sabahı seyretmeye başladım. Bazı anlar var hayatta, mesela şu erken saatlerde bir şeyler olur bulutlara. Kümelenirler, bulanıklaşırlar, tuhaf bir hüznün salarlar insana. Tepelerden ağır ağır inerler evlerin kahve kiremitli çatılarına, kötü bir haberi fısıldar gibi beklemeye başlarlar. Saat yediye kadar sürer bu serkeş halleri. Bir iki saat sonraysa kaybolup giderler sessiz sedasız. Onların varlığından ancak sineklikleri çekili pencerelerini bir an için açıp göğe bakanlar haberdar olur.

Benim pencerem bugün açıldı.
Her zaman olduğu gibi.

Çarçabuk giyindim üstümü ve yanıma hiçbir şey almadan kapattım kapıyı arkamdan. Geride kaynamakta olan bir çaydanlık, neşeyle sabah haberlerini veren sunucusuyla açık bir radyo ve bir nefes bırakmadığımı biliyordum. Çubukçular Parkı'nın üzerine yarım yamalak şekiller kazınmış tahta bir bankına oturdum. İki bank ötemde oturan ve su fişkirtmeyen süs havuzunu kıpırtısız izleyen bir gececi bana ters ters baktı. Ben, onun hafifçe çıkan kamburuna bakmamak için gözlerimi kaçırırken bir şey demedim. O da demedi. İkimiz de ortalık adamakıllı ışığa dek susuz ve mermer havuza dakikalarca baktık. Bir zaman geçti yere balgamlı, kaba bir tükürük fırlatıp geçti gitti önümden. Uzaklaşırken mırıldandı iç çekerek:

"Ah be Sacide, niye gelmedin?"

Bakakaldım ardından öylece. Sacide niye gelmemişi ki?

Huzursuzca yerimden kalkıp bir simit aldım kendime. Döndüğümde boş bıraktığım bankı elinde gazetesıyla ihtiyarca bir adamın doldurduğunu gördüm. Çaktırmadan, gecenin az önce kalktığı banka seğirttim. Benim oraya oturduğumu görmüş olmalı, "vah!" dedi yüksekçe bir sesle. Bana mı yoksa susuz süs havuzunun olmayan balıklarına mı laf attı anlayamadım.

Bekledim öylece.

Beklerken beşli grup halinde sokak köpekleri daldı parka. Havladılar, sağa sola hırladılar yok oldular sonra. O sıra, iki dişimin arasına bir susam parçası giriverdi. Ben tüm gayretimle onu çıkarmaya çalışırken ihtiyar, "iyi değil bu haller!" diyerek oturduğu yerden hisimla kalkıp az önce okuduğu gazeteyi iki büküm ederek beş adım ötemdeki çöpe tikiştirdi, söylene söylene çıktı parktan. Kalktım, çıkardım çöpten gazeteyi.

Sayfalarca yazılmış haberleri ve köşe yazılarını okumadan bulmaca ekini buldum, geri yerime oturdum. Üzerimde kalem yoktu. Zihnimden çarçabuk geçiverdi kelimeler.

Tespah başlığı: İmame

Dudak: Leb

Fotoğraftaki şarkıcı: _____

Düşündüm. Düşünürken dışımın arasındaki susamın kurtulduğunu ve yuttuğumu da hissettim. "Candan Erçetin!" diye fırladım kendime şaşarak. O sıra fark ettim; süs havuzunun başında bir kadın, suda kendini izliyordu.

Süs havuzu.

Mermer havuz.

Su.

Hangi ara dolmuştu?

Yutkunarak, bıraktım elimdeki bulmacayı. Kadına baktım. O suya bakıyordu, su gökyüzüne. Kadın bekledi. Çok bekledi. Neyi bekledi bilmiyorum. Hafif topuklu ayakkabılarının tok sesleri uzaklaşırken parktan, başka sesler karıştı araya. Döndüm baktım. Yolda bir karışıklık. Gittim karıştım kalabalığın arasına. Yerde kadın yatıyor; o kadın. Parktaki kadın. Topuklu ayakkabılarından biri uyarı tabelasının önüne fırlamış. Ters dönmüş, güneşte parlıyor, kadın yerde yatıyor, ağzından kan usul usul akıyor.

Kan kırmızı. Çarpan araba da kırmızı. Yolun kenarında bekliyor suçlu bir çocuk gibi. Kalabalıktan biri kadının hâlâ koluna takılı çantasını çıkardı, aradı etti kimlik kartını buldu. Baktım şöyle göz ucuyla.

İsmi Sacide'ymiş.

Sacide...

"Niye gelmedin Sacide?"

Sacide!

Yürümeye başladım cadde boyunca hızla. Satıcıları, milli piyangocuları, işitli vitrinleriyle dükkanları ve kopuk kopuk cümleleriarkamda bırakırken, gözüm geceyi arıyor, ayaklarımsa beni ona götürmeye uğraşıyordu. Arkadan ona benzettiğim herkesi durdurup:

"Sacide geldi." demek istiyordum. "Burada." Koştum.

Çok koştum.

Geceyi bulamadım.

Geri parka döndüğümde Sacide'yi de bulamadım.

Ama tabelanın önünde, yan yatmış topuklu ayakkabısı hâlâ ordaydı. Bitmekte olan günün soluk ışığında uzanıyordu. Tıpkı bir ölü gibi. Sacide gibi.

Hüzünlü.

Kırgın.

Ve yalnız.

"Ah Sacide!" diye geçirdim içimden. Gittim aldım ayakkabısını, götürdüm koydum sabah gecenin oturduğu o banka. Saate baktım: 19.04.

O sıra cadde boyunca aydınlandı sokak lambaları birbiri ardı sıra. En son ışık, bizim süs havuzunun başındaki lambaya vurdu. Suyun durgun yüzeyinde ışıklar parladı bir an. O ufak parlamış Sacide'nin 38 numara ayakkabısına düşüverdi kederle.

Sacide'nin ayakkabısı hüzünlü, kırgın ve yalnızdı.

Eylül ÇOBAN

11/A - 470

**İzmir Özel Ege Lisesi 16. Günaydın Edebiyet Öykü,
Şiir ve Masal Yazma Yarışması Öykü Türünde
Türkiye 2. Olan Eseridir.**

Dört Kara Parçası Gerçeğin Şiiri

Dört kara parçasıydık,
birbirine kanlı bıçaklı düşman.
Dört kara parçasıydık,
birimiz kör karanlık
birimiz hürriyet beyazı,
birimiz karanlığa,
birimiz aydınlığa karışık.

Dört kara parçasıydık.
Birbirinin iliklerine kadar işlemiş.
Biz öyle, öyle gerçektek ki,
insanın eli ayağına dolanırdı.

Dört gölgeydik birbirine karışık
birbirinden özgür,
Nefesi mavi dört gölgeydik,
Dört kara parçasına düşmüş ölmemiştik.
Bir ağaç yeşile dursun oturur gülerdik.
Çocuk gibi güler, ölüm gibi susardık.

Dört kara parçasıydık
Afrika'yı çoktan yakıp yıkmıştık .
Düşünür konuşur sever sevişirdik.

Yaşamakta herkesten öndeydik
Ağlardık herkesten gerçek.
Düşerdik herkesten sert.

Dört kara parçasıydık,
birbirinden kederli,
birbirinden gerçek,
birbirinden güzel.
Dokunsak birbirimize
her yer biraz biz olurdu.
Sesimiz karanlıktı ama
düşlerimiz bembeyazdı.

Aramızda biri bembeyazdı
Biri kapkara
Birimiz karanlığa
Birimiz aydınlığa karışık

S.Yusuf TAVUSDAĞI
10/B - 672

AMA, BUNLARI YAZAN BEN

"Zatına mirat edindim zatını
bile yazdım adım ile adını"

Süleyman Çelebi

Havanın koyu kül rengine büründüğü, mecbur kalanlar dışında yalnızca barınacak yer bulamayan hayvanların sokakta olduğu, küçük kurnazlıklarla var olabilen esnafların gözlerinin bile bir dükkânlarına bir dışarıya baktığı, karın daha yere düşmeden gökyüzünün boğucu renginin arasında kaybolduğu ve dahi doğanın tüm bunaltıcı özelliklerini sergilediği o gün; sokaktaki yaşam, evde beni bekleyen korkulardan daha çekici geliyordu. Evde; baktığım zaman bana yansıtacağı görüntülerden korktuğum aynalar, açıldığında sadece yolumu bulabilmek ve hayatta kalabilmek için çabaladığım sisi andıran televizyon, her an saygı ve itaat bekleyen oturma takımları, güzel günlerin ölümsüzleştirildiği ve her baktığımda değişimi ve yanılığın gördüğüm vitrin, içinde ne saklandığı hakkında bazı fikirlerimin olduğu ama neyi sakladığını bilmediğim bir sandık ve bazen aynalara, bazen televizyona, bazen oturma takımların benzettiğim ama asla tanıdığım haline benzetemediğim bir kadın bekliyordu.

Evde göreceğimden, yaşayacaklarımdan kurtulmak için çıkmıştım oysa bilmediğim sokaklara. Bilmediğimi sandığım o sokaklardaki her görüntüyü, kaçtığım görüntülerin yansımaları olarak algılıyordum şimdi. Söz gelimi, kapalı bir sahafhanenin önünden geçerken içindeki kitapları düşünüp heyecanlanıyordum; ama o kitaplara hemen ulaşamıyordum. Bu durum, onu tanımaya başladığım günlerdeki heyecanımı anımsatmıştı. Sokakların sessizliğinde de onu buluyordum. Koyu kül rengine bürünmüş sessizlik, eşyaların arasında yaşanan sessizliği anımsatıyordu. Doğanın gazabından korkup sessizce, neyi beklediğini bilmeden duran hayvanların sessizliği evdeki sıradan uyumun içinde huzursuzca kıpırdayıp duran görüntümdü. Sessizlik, boğucuydu; sessizlik, ürkütücüydü; sessizlik, düşünmeye engeldi; sessizlik, sona doğru atılan zor bir adımdı...

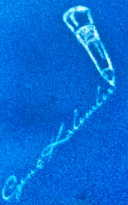
Bilinmezlikleri korumak, en azından şehirde bilmediğim ve yaşantılarımla özdeşleşmemiş sokaklar bulundurmaya adına ardımda bıraktığım her sokağı sabırla mühürledim içime ve evin yolunu tutmaya karar verdim.

Eve gidip de dünyayı üstümüze kapatan demir kapı açılınca karşılaşacağım o bir çift gözü düşünüyorum. Bir zamanlar aynadaki yansımam bildiğim kadının, şimdilerde sırrı dökülmüş bir ayna gibi soluk bir ten ve hissiz bir ruha gözlerime bakmasını kaldıramıyorum. Öyle ki kimi zaman gözlerimi ondan kaçırdığım oluyor. Çünkü çok uzun zamandır gözlerine bakınca ruhumu göremiyorum. Parmaklarımı daldırıp en derinlerine dokunamıyorum; tırnaklarımın arasında ruhunun tadı kalmıyor uzun zamandır. Kendini bir uyumun enkazında yaşamaya mahkum etmiş bir ruha kim dokunabilir ki?

Zihnim bu düşüncelerle bulanırken sırrını heybemde taşıdığım sokakları aştım; sınırlarını, içindeki mutluluğa yeğ tutmuş evleri ve kapıları... Pürüzlü ve gri duvarların dibinden geçip içinden bed akan bir sokağa sürüklendi bedenim. Sağında ve solunda aralıksız evler olan, kendi nefesimi bile duyamadığım bu sokakta; en büyüğünün içine bile yalnızca bir insanın sığacağı bu küçük bedenim içinde tepinip duran koca ruhumu duyabiliyordum. Adımlarımı sessizlik indirip kaldırıyor. Sona doğru atılan bir adım ve bir adım daha... Ve işte oradaydı (!) Yıllardır üstüme gerinen, her açısını ezberlediğim ev yine karşımdaydı.

Eve yaklaştıkça dikkatimi çeken bir detay vardı: Açılmasından, açıldığında karşılaşacağım manzaralardan korktuğum kapı zaten açıktı. Merakla evin içine girdim. Tanımadığım bir tonuyla odalarda dolaşan sessizliği tattım ilkin. Hızla girip çıktığım odalarda tanıdık bir kadın sesi aradım. Yoktu. Bir süredir yokluğuna zaten alıştığım kadın yoktu. Bu, onun tarafından ikinci eksilişim. Önce ruhunu çekip çıkardı kendi içinden; düşüncelerini, hislerini, arzularını... Şimdi de bir bedenden ibaret tüm varlığını alıp gitmişti.

Kübra Nur ASLAN
12/A - 61

Özgürlük Yolları - I

AKIL ÇAĞI

(Jean Paul SARTRE)

Özgürlük, kişinin üzerindeki tüm bağlardan kurtulması ve hep hayalini kurduğu yaşantı ile benliğini tanımmasıdır. Yaşantısının farkında olarak bir kişiye ve olaya bağlı kalmadan hareket etmesidir. Sorumluluklar ve içinde bulunulan durum özgürlük kavramıyla çatışabilir. Jean Paul Sartre'in "Akıl Çağı" adlı yapıtında da odak figür Mathieu üzerinden bireylerin sahip olduğu sorumlulukların kişinin kendi özgürlüğüyle olan çatışması, figürlerin içinde bulunduğu çaresizlik ve karamsarlık gibi duygularla yansıtılmıştır. Özgürlüğü ve sorumlulukları arasında sıkışmış Mathieu Delarue, bir karakterden çok bir haykırış ve Sartre'in sahip olduğu tüm duygu hallerinin temsilidir.

"Varoluş, ozden önce geliyor." diyen Sartre, insan varoluşunun bir amaç taşımadığını, bu nedenle insanın eylemlerinde özgür olduğunu düşünmektedir. Sartre'a göre insan özgürlüğe mahkumdur. Akıl Çağı'nın "özgür" karakteri Mathieu, dış dünyasında değişkenliğe yer vermeyen, kendi özgürlük anlayışına göre hareket eden, çevresindeki insanlarla bağ kurmaktan kaçınan ve dış dünyanın esiri olan bir kahramandır. Mathieu, şimdiye kadar hep bir özgürlük arzusu daha doğrusu özgürlük illüzyonu ile yaşamış bir felsefe öğretmenidir. İşi gibi felsefi bir hayat sürmekte, kendi felsefesi adına oluşturduğu özgürlük kavramını her şeyin, hatta benliğinin bile üzerinde tutmaktadır. Kendini çoğu insandan uzak gören Mathieu evlenmek, çocuk sahibi olmak veya aile kurmak gibi "klişelerden" kendini arındırmıştır. Bu haliyle kendince özgür ve mutlu bir yaşam sürmektedir. Ancak Mathieu yaşlanmaya başlamıştır ve artık genç bir insan olmadığını kabul etmiştir. Değişen dünyasında geleceği hakkında umutlu olabilecek kadar genç ancak bu umudun tükenmekte olduğunu bilecek kadar yaşlıdır. Eski arkadaşlarından uzaklaşması da bunun önemli bir göstergesidir. Kendini, kendi geçmişi bile olsa, asla bir yere bağlamak istemeyen Mathieu, Brunet ve Picard gibi eski dostlarını daha az görmekte, Boris veya Ivich gibi daha genç kişiliklerle zaman geçirmektedir.

"Hiç kimse bana benden söz etmiyor, ben kendim, bazen kendimi bulmakta zorluk çekiyorum. Şimdi söyle bana! Sence bir uca bağlanmalı mıyım?" (Sartre, 171) 'Bağlanmalı mıyım?' ifadesiyle Mathieu, sıkışık kaldığı dış otoritenin kendisini sınırlayacağını, varoluşu içerisinde bu otoritenin anlamsızlığını ortaya koymaktadır. Kişisel özgürlüğüne kafayı o kadar takmıştır ki hiçbir şeye bağlanamayacak haldedir, bu da onu özgürlüğünden bir nevi mahrum bırakır. İspan-

ya'ya gitmek veya komünist partiye katılmak ister, ancak bu bir bağlanma olacağından yapamaz. Uzun süredir Marcelle ile birlikte olmakta, düzenli olarak haftada 4 gece onun evine gitmektedir. Ona tamamen bağlanmıştır ve kadının sorumluluğunu üzerinde hissetmektedir hatta bir koca gibi ona mektuplar yazmaktadır. Ancak asla özgürlüğüne leke sürmeyeceği için bu ilişkiyi bir sonuca bağlayamaz, isim koyamaz ve evlenemez.

Marcelle'in hamile olduğunu öğrenmesi Mathieu'yu derinden sarsan haberdır. Çünkü yeni bir yaşamın içinde kendini bulması ve bir çocuk sahibi olması Mathieu'nun arafını yıkmakta, bütün kapıları o seçmeden kapatmakta ve yeni yollar yaratmaktadır. Mathieu'nun kontrolü dışında gerçekleşen bu değişim onu zor bir durumda bırakmakta, inançlarını sorgulatmakta ve ona zamanın aktığını göstermektedir. Mathieu'nun çocuğu istememe sebebi, baba olmak istememesi veya özgürlüğünü kaybetmesi değildir. Felsefi biri olarak yaşayan Mathieu'nun inançlarının yıkılmasıdır. Bunu göze alamayan Mathieu felsefesini kaybetmemek için can havliyle çırpınacak ve bu bebeğin "varlığını ortadan kaldırmaya" çalışacaktır.

Brunet, Mathieu'nun dostlarından biridir. Bir partiye bağlanmış ve görünürde zamanın aktığını, sonun geldiğini kabullenmiştir. Kendisi de bunun bir parçası olmuştur. Kendi isteğiyle bağlandığı bir bütünün parçası olduğu ve özgür olduğunu kabullenmiştir. Bu bir nevi Mathieu'nun sahip olamayacağı benliğiyle barışık olma halidir. Dışarıdan bakıldığında özgürlüğünden ödün veriyor olsa da Brunet kendi içinde Mathieu'nun hiçbir zaman olamayacağı kadar özgür ve huzurludur. Bunu da Mathieu'yu partiye davet ederken açıkça belirtmektedir. Brunet ve Mathieu'nun bu konuşmalarında Mathieu da aslında Brunet'e katılmakta, partinin ona özgürlük sağlayacağını bilmektedir. Buna rağmen teklifi geri çevirmesi, bize onun özgürlüğünü kaybetmekten değil, değişmekten ve zamandan korktuğunu gösterir.

"Kapitalist toplumu kınıyorsun ama bu toplumun bir memurusun. Komünistlere ilke bakımından yakınlık gösteriyorsun: Ama partiden bucağın bucağı kaçırıyorsun, oy kullanmadın hiçbir zaman. Burjuva sınıfını hor görüyorsun, ama kendin burjuvasın, burjuva oğlu ve kardeşisin, burjuva gibi yaşıyorsun"(Sartre,144). Bu cümleleri ile Mathieu'nun tutarsızlığını gözler önüne seren Brunet özgürlüğü savunan kişilerin bu olgunun efsununa kapılmadan önce gerçeklik aynasının karşısına geçmeleri gerektiğini belirtmiştir.

"Hiçbir şey yapmazsa insan, ruh halleriyle yaşar. Çaresiz bir şey bu."(Sartre). Çaresizlik, insanı hayatın farkında olmaktan alıkoymaz. Çaresizlik; mutsuzluğu, yanlışları beraberinde getirir, sorumlulukları unutturur. İnsanlar sorumluluklarını unutup bir anlık hevese kendilerini kapabilirler. Kitapta da bu algı Mathieu ve Ivich ilişkisi üzerinden işlenmiştir. Ivich etrafından bağımsız ve kayıtsız, kendi halinde genç ve güzel bir kızdır. Mathieu ile hafif bir flört durumu içerisinde ancak Mathieu'nun hayatı gibi bu ilişkileri de oldukça durağandır. Odak figür için Ivich ile olmak bir özgürlük iken Marcelle ile birlikte olmak bir zorunluluktur. Özgürlüğü için yaşayan Mathieu'nun hayatında zorunluluğa yer yoktur.

"Onunla birlikteyken kendim için utanç duymazsam bu defa da onun hesabına utanıyorum. Aile denilen şey bu işte, yaşamın boyunca ilişkini kesemezsin; çiçek hastalığı gibi küçücükken bir tutuldun mu ölünceye kadar izlerini suratında taşırsın." (Sartre, 159) Bu ifadeyle küçüklükten beri aile yaşamının ve evliliğinin kendi özgürlüğüne balta vuran olgular olduğunu yansıtmıştır.

Jean Paul Sartre "Akıl Çağı" adlı yapıtında oluşturduğu figürler üzerinden anlık seçimlerin hayatın akışını belirlediğini gözler önüne sermiştir. Özgür seçimler insanın hayatını oluşturmaktadır ve yapıtında yansıttığı karakterler için, insan hayatında pişmanlığa yer yoktur. Sorumluluklarının bilincinde olan kişiler özgür seçimlerden uzaktadırlar. İnsan, mutluluğunun özgürlüğüne bağlı olduğunu düşünse de, özgürlük kavramı insan yaşamı için tek başına yeterli değildir. Sartre'nin de dediği gibi insan varlığını kendi egemenliği altına almazsa yaşamak çok anlamsız bir şey olur.

Varolmak güçlü olmaktır... Varolmak yön vermektir... Varolmak inanmaktır... Varolmak olmamaya karşı direnmektir. 'Akıl Çağı'na ulaşmak ise varoluş yolunda bir devrimdir.

TUĞBA NUR ÇELİK
11/B 517

ÜÇ NOKTA...

Noktalarım tükendi artık. Yani beklemekten vazgeçtim. Bir şeylerin sonunu düşünmek yerine sonları "neyse" kelimesine bırakıyorum. Sonlandırmak istemiyorum hayatımı, neyse diyip sonsuzlaştırıyorum. Hissettiklerimiz, hayallerimiz ve gerçekler bizi susturuyor. Susuyoruz. Oysa söylemek istediğimiz ne çok şey var. İçimize hapsettiğimiz duygularımızı haykırmak isterken biz neyselerle yetiniyoruz. Ya yazdıklarımızda buluyoruz kendimizi ya da okuduklarımızda. Oğuz Atay demiş ya "Çok şey vardı anlatılacak, o yüzden sustum." ben de üç nokta koydum. Neyse diyip sustum. İnsanlar üç nokta koyduğum yerleri, eksiklerimi gördüler. Canlarının istedikleri gibi tamamlamaya çalıştılar.

Ben tamamlamaktan kaçmıştım oysaki. Ben bu yazı bile bitsin istemiyorken insanlar hayatlarını noktaladılar. Ya cidden ben anlamıyorum insanları ya da insanlar tarafından anlaşılacak bu derece zor. Belki de eksik kaldığım için tamamlayamıyorumdur. Yeneden başlıyorum bir şeylere, bu sefer devamını getirebilirim diyorum. Olmuyor. Ben de neyselerle kalakalıyorum.

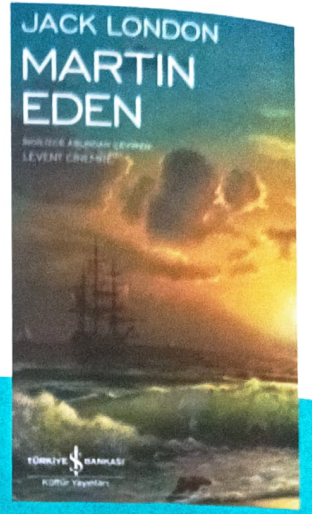
Neyse işte belki bir gün beni anlarsınız. Dünyada bana "Ne istiyorsun?" diye sorsalar hiç düşünmeden vereceğim cevap şudur demiş Sabahattin Ali: "Anlaşılacak istiyorum." Anlıyor musunuz beni?

"Üç nokta bitmeyendir, bitemeyendir." diyor Mevlana. Bitirmeyin umutlarımı, bitirmeyin güzellikleri madem anlamıyorsunuz, anlayamıyoruz, bitirmeyin beni. Yanlış tamamlanmaktansa bırakın da yarım kalayım. Bu arada...

Neyse... Neyse ben susayım artık.

Beril ÖNAL
12/C - 121

YAZARKEN ÖLMEK

Bir serseri kalemini çakısıyla yontar. Güzel sözcükler bile kaba görünür bu yüzden. Eğer onu da acılar yontmuşsa hayatta ince bir çizgi çıkarmaz çoğu kez. Ancak nazik salon döşemelerinde ne kadar utangaçsa koca gemilerin güvertelerinde de o kadar cüretkârdır. Karada yalpalasa da denizin üstünde dimdiktir.

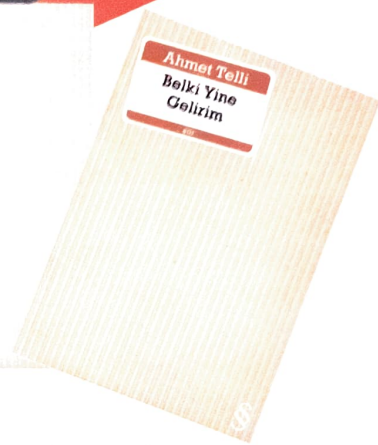
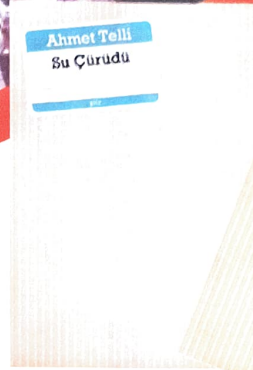
Jack Landon işte böyle bir serseridir ve Martin Eden da ondan başkası değildir. Dünyanın aydın sorununu dile getirmek için yaratmamıştır onu. Martin Eden'i yazarken aynaya bakarak portre çizen ressam kadar sahicidir Landon. Böyle de denebilir, ancak bu esere "otobiyografik roman" demek yanlış bir özet olur. Bu romanla ilgili eleştirilerden en çok katıldığım şudur ki Jack Landon otobiyografi sunma derdinde değildir. Martin'i aydınlatıp karanlığı silme derdindedir. Her zaman övgü kundağında tuttuğum roman işte böyle bir yazarın eseridir.

Beyaz örtünün soğukluğunu neyse ki bu romanda hissetmiyoruz. Beyazdan hariç griyi, kırmızıyı ve hayattan bildiği her rengi Martin'e öğretiyor. "Tabula rasa" denebilecek saflıkta bir zihne, bunun tersi bir görünüşe sahip Martin Eden, ait olmadığı sofralarda büyüyen bir aşka ait olmak ister. Onlara ait değildir, çünkü oradaki insanlar fikirlerini konuşurken "kendi cümleleriyle değil başkalarının onlar için hazırladığı cümlelerle" konuşur. Ama bu konuşmalar Martin'e birçok şeyi keşfettirir. Doğru, hep doğrunun yanında bulunmaz. Kötüden, yanlıştan da öğrenilecek çok şey vardır. Martin, yabancı olduğu bu yerde özünü bulur.

Martin'e çok şey veren bu hisler ondan edebi hırsları bırakıp dünyalık hırslara varmasını istediğinde Martin kendini çoktan bulmuştur. Ancak insanlar bizim dünyamızda olduğu gibi sert olsa da sürekli damlayıp taşı delen hayat, onu da çaresiz kılar.

Martin, bize sunulan hayatının herhangi bir sayfasında her biri zihninin öz evladı olan cümleleri bırakıp diğer insanların istediği gibi konuşup yazar. Benim gözümde Martin'in intiharı budur. Burada yaşamı başımı göz ardı edip çocuk yüreğimle Landon'a kızdım. Bu sayfadaki cümleler acemi ve üstünkörüydü. En tatsız ve öylesine cümleler seriliydi. Tüm bunları Martin'e yaptırın neydi? Cevabı bulamadık, Martin de London da ben de bunun için bir süre acı çektik. Martin ölmüştü sanki. Ama "bu acı ölüm değildi. Sersemlemiş bilincinde bocalayarak dolaşan düşünceydi. Ölüm acı vermezdi. Hayattı, hayatın sancısıydı bu feci, bu insanı yasa boğan his." London'un -yani Martin'in- son sözleri onun sonunu belirlemede yardımcı olmuyor. Cümleyi yüklemiş bırakarak sağlamıyor bu "belirsiz sonu". Elbette söyleyeceğini söylüyor. Martin'in hayatı onu tanıyıp tanıyamamanıza bağlı.

Roman öz yaşam öyküsünden başka bir şeydi. Çünkü büyük fikirli insanların bilindik ideolojiler altında aradığı Martin Eden'i ben kendimde buldum. Gözlerimle takip ederken onun düzgün olup olmayan yürüyüşüne, yaralanan sesine çok kez üzüldüm, mavi ve siyah arasında hırpalandım. Hem "Martin Eden için neden biraz üzül-meyeyim? Martin Eden, benim."

1.Çukurova Kitap Fuarı'nı ve insanların bu etkinliğe olan ilgisini nasıl değerlendiriyorsunuz?

Çukurova Kitap Fuarı, bu bölgenin insanının yüreğinin sıcaklığını göstermesi bakımından oldukça enteresan. Ben ilk açılışında bulunmuştum. O zaman da aynı şekilde bugünkü karşılaştığım ilgiyi kendi adıma görmüştüm ve fuara katılanların ilgisini genel olarak görmüştüm. Bu bakımdan çok memnuniyet verici bir şey. TÜYAP'ın açtığı birçok yerde aynı ilgiyi göremeyebiliyoruz.

2.Yeni dönem şair ve yazarlara bakış açınız nasıl? Beğendiğiniz şair veya yazar var mı?

Çok şair var. Son dönem Türkçe yazılan şiir, oldukça önemli örnekler veriyor. Bugünkü söyleşimde bile bazı adlar verdim ama burada vereceğim adlar eksik olacağı için ad vermekten ziyade, Türkçe yazılan bir şiirin oldukça gelişken bir şiir olduğunu görüyorum. Özellikle genç şairlerde inanılmaz bir pırıltı var. Dili çok iyi kullanıyorlar. Müzikal olandan atonal olana kadar örnekleri veriyorlar. Deneysel örnekler de var. Bunlar önemli başarılı örnekler.

3.Şairler derin insanlardır. Şüphesiz siz de öylesiniz. İlham kaynaklarınızın ne olduğunu hep merak etmişimdir. Sizin özellikle ilham aldığınız bir şey var mı?

Var var, evet var.(gülüyor) İlham aldığım müthiş bir şey var. O da "hayat".

4.Sizin için şiir ne? Yani kendi içinizde şiiri nasıl anlamlandırıyorsunuz?

Destan yazmamız lazım bunun için.(gülüyor) Yaşama biçimimi tayin ediyor. Dünyaya bakışımı tayin ediyor. Diğer insanlarla ilişkiyi tayin ediyor. Bu bakımdan önemli benim için.

5.Son olarak, popüler kültürün etkisinde kalan ve okuma-yazma alışkanlığını bu yönde biçimlendiren gençlere neler söylemek istersiniz?

Popüler kültür her şeyi etkisi altına alıyor ama kendileri olabilmek için -bir insanın kendisi olabilmek için- başkalarının değil, yani popüler olanı değil kendisini keşfetmesi lazım. Kendinizi keşfederseniz göreceksiniz ki kendi özünüzü kavramış olacaksınız.

Çukurova Kitap Fuarı
16 Ocak 2016

Esra KOCAER
12/A - 368

Ustura

Koca Halamın saçları ve elleri kınalıydı.

Karanlık odada herkes çoktan uyumuşken ben, onun yanımda yatan büyük bedenini burnuma dolan kına kokularıyla yarı uyur, yarı uyanık izliyordum. Sırtı bana dönüktü; eşarblı güzel saçlarından yastığa düşmüş, omuzlarına kadar çekili yorgansa nefes alışlarıyla beraber inip inip kalkıyordu.

Koca Halam nefes alıyor, çiçekli yorgan kalkıyordu.

Koca Halam nefes veriyor, çiçekli yorgan iniyordu.

Koca Halam uyuyordu.

Sağıma dönüp sırtımı onun sıcak sırtına verdim ve sessizce inip kalkan bedeninden çıkan solukları dinlemeye başladım. Küçük omuzlarım, hazırda yanmaya devam eden sobadan harlayan ve çatırdayan bir odunla irkiliverdi bir an. Koca Halam sustu. Yorgan eski ahengiyle inip kalkmadı. Nefesimi tutup, gözlerimi yumdum. Yatağın içinde bana doğru döndüğünü ve kınalı elleriyle saçlarımı okşadığını hissettim; uyanmıştı.

-Özür dilerim, dedim kısık ve mahcup bir sesle. Gülümsedi. Güzel gözleri ışıklandı karanlıkta.

-Neden uyumadın?

-Gelmedi uykum bir türlü.

Kırmızı sakallı bir cücenin uykumu çaldığını söylemedim ona.

Elleri saçlarımda yumuşakça gezinmeye devam ederken bakışlarımı ona çevirip gözlerimi kırptım. Dedemin saçlarını Koca Halam usturalardı. Numaralı gözlüklerini burnunun ucuna kadar getirir, usturanın körpe yüzünü dedemin ak saçlarında gezdirirdi. Usturanın geçtiği yerler, dedemin kafasında sınırları çizilmemiş ülkelerin haritasını oluşturur, her vakit değişen o haritalarda ben kendime bin bir çeşit dünyalar kurardım.

-Yarın saçlarımı tıraş eder misin Koca Hala?

Bir şey demedi. Kınalı ve kokulu parmaklarını birbirine karışmış saçlarımdan ayırıp ılık kucağına çekti beni. Kına kokusu burnuma bir kat daha doldu. Bir süre, sırtımın ortasında atan yüreğinin sesini işittim.

O gece Koca Halam, bana bir masal anlattı. O anlattıkça, sıvası yer yer dökülmüş duvarlara odun alevinden parlayan ışıklar yansdı. O yansımalarda gölgeler büyüdü, küçüldü, oynadı. Kâh ben bir sultan olup onu filime bindirdim, kâh beraber dev nebatlı ormanlar içinde kaybolan tacımı aradık.

Fotoğraf: Görkem AKKUŞ

Çünkü o sabah, saatin uğultuyla tık takladığı dört sedirli odada dedemin, babamın ve annemin suratlarına bakarken hiçbir sessizliğin bu kadar gürültülü, keskin ve yürek yakıcı olmayacağını biliyordum. Oysa Koca Halamın atışımı işittiğim kalbi hâlâ sırtımda çırpınıyordu.

Aynı gün içinde eve bir sürü insan geldi gitti. Yüzlerini tanımadığım, isimlerini hatırlayamadığım bir dolu insan. Annem ağladı, dedem sustu, babam sigara üstüne sigara yaktı. Bense odadan dışarı adımımı bile atmadım. Akşama doğru annem geldi içeri, yanıma oturdu; gözleri kıpkırmızıydı. Saçlarımı okşamak için ellerini uzattı, geri çektim başımı hiddetle.

Annemin elleri kınalı değildi.

Tuttu bileklerimden yatağa yatırdı beni, üzerime örttüğü yorganın kenarlarını etrafıma sıkıştırıp geri çıktı odadan.

O gece yalnız başıma uyudum.

Sonraki geceler de öyle.

Gölgeler duvarda eridi, filim sürüsüne geri döndü, tacim dev nebatlar içinde kayboldu gitti. Kırmızı sakallı cüceyse bir daha hiç uğramadı.

Üç ay sonra bir ikindi üstü berbere gittik dedemle. Vızırtılı bir makineyle saçlarımı tıraş ettirip dedeme verdim sıramı. Onu usturası olmayan toz ve ter kokulu berber dükkanında bırakıp cebimdeki bozuk paralarla gazoz aldım ve berber dükkanının arkasındaki taş bir sütuna oturup bahar güneşinin çiğ ışıkları altında dedemi beklemeye başladım. Berber dükkanının perdesi açık arka penceresinden içeriye görebiliyordum. Dedemin sırtı bana dönük, başıysa öne doğru hafifçe eğikti.

Fazlaca yakından işittiğim topuk sesleri doldu kulaklarıma. Bakışlarımı çevirdim. Karşımdan bana doğru yürüdüğünü hissettiğim bir kadın geliyordu. Oturduğum yerden aşağı hoplayıp kadının yakınlaşmasını bekledim. Yanı başıma vardığında durdu. Göz göze geldik. Bakışları, bana pek de uzak olmayan hatıraları anımsatıyor gibiydi.

Gülümsedi; gülümserken kırmızı dudaklarının kenarı kıvrılıverdi.

-Salih, dedi sevecenlikle.

Suratım asık, büyük bir kırınglıkla baktım ona. Rengi değişmiş saçlarına, boyalı tırnaklarına, boynundaki kolyelere, üzerindeki giysilere, onun olmayan her şeye... Başımı berber dükkanının penceresine çevirdim hırsla. Berber, hiçbir şeyden haberi olmayan dedemin beyaz saçlarını yumak yumak tıraş ediyordu. Dedemin kafasında sınırların olmadığı haritalar belirmiyordu artık. O haritalardan dünyalar da.

Tekrar önüme dönüp gözlerinin içine baktım. Özlemle uzattı avuç içimi bana doğru. İki adım geriye çektim kendimi. Arkamı dönmeden ve hiçkırınglara boğulmadan biraz önce.

-Koca Halamın, dedim. Koca Halamın saçları ve elleri kınalıydı.

Koştum.

Çok yorulmadan kırmızı sakallı cüce, uykumu Koca Halamın kınalı ellerine geri teslim etti ve ben uyuyana kadar kına kokusu tüm odayı kapladı.

Sabah kendi kendime uyandım. Odada kimse yoktu, yatakta Koca Halam yoktu, duvarlarda dün geceki gölgeler de yoktu. Yorganın içinden sıyrılıp çıplak ayakla rımla soğuk betona basa basa içeri gittim. Dedem, babam, annem sedirde oturuyorlar, susmuş, konuşmuyorlar. Ağzlarını bıçak dahi açmıyor.

-Koca Halam nerde? diye sordum.

Öylece baktılar.

-Gitti, dediler.

Hiçbir şey söyleyemedim.

Eylül ÇOBAN
11/A - 470

AĞAÇ VE MEYVE

I - Fikir Ağacı

Sıcak bir harman gününde,
Yağsın üstüme yağmur,
Bırakıvereyim toprak defterine,
Üstümdeki mayalanmış fikri.

Fikrimden kök salsın düşünceler,
Paragraflar çatlasın dallarından,
Cümleler bitsin yapraklarından,
Yazılsın yeryüzü ağacıma sergüzeştim.

Gergin bakışlar fırlatılıyor
Yaralanıyor ağacım,
Mürekkep damlıyor yarımdan,
Ve mürekkep kaybından
Can veriyor fikir ağacım.

II. Yaşamın Ol'mayan Meyvesi

Tan ağarmadan uyandırdılar
olgun yaşamımı
Hamdım daha,
ışıklar yetemedi
içimdeki kekreligi izaleye

Suarem yetiremedi
özsuyunu şivginıma

Haşerenin kiskacında
berelendi çağlam

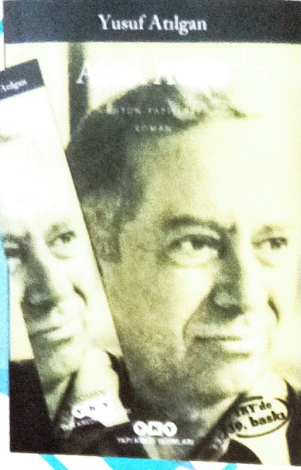
Gün öğleye vardığında
cildim yarelenmiş
uzuvlarım peltelenmiş
mayam ekşimişti kabuğumda

Gün mağrıbe döndüğünde
tadılmamış bir lezzetin burukluğuyla
yaşam ağacından
sade bir çekirdek düştü
çatlak toprağa

ve mahsur kaldı tohumumda
doğmamış oyuncaklarım

Adil TUTUMLU
Türk Dili ve Edb. Öğrt

Aylak Adam Zihniyeti

En keskin gerçekliğimizdir çocukluğumuz. Geçmişin bizde bıraktığı izleriyle yaşarız, ne kadar onu izlesek de o bütün hayat boyunca eksikleri ve aşırılıklarıyla bulunduğu çatlaklıklardan bırakıverir kendini.

Yusuf Atılgan tarafından 50'li yıllarda kaleme alınan "Aylak Adam" romanında psikolojik yabancılaşma teması oldukça başarıyla işlenmiştir. Yusuf Atılgan köyde yaşadığı halde köyü anlatan bir roman yazmak yerine kentlerde yaşayan insanları anlatan bir roman yazmayı tercih etmiştir. Bunun nedenini ise şöyle açıklamaktadır: "Evet, ben bir köylüyüm ama köy romanı yazmak için köylü olmak yetmez. Kent insanının aylaklığını anlatmak ki bunun Batı'daki karşılığı bohemliktir, çok daha kolaydır. Ben İstanbul'da okudum. Bu yüzden biraz İstanbul hasretimi gidermek biraz da yaşadığım gariplikleri yansıtmak isterken ortaya Aylak Adam çıktı."

Aylak Adam, dil ve üslup yönünden İstanbul ağzıyla kaleme alınmıştır. Toplum değer ve yaşantısıyla gelişen bir karakter ortaya koyan yazar aslında değerlerimizi yeniden gözden geçirip samimiyetimizi sınama adına okura bir yol çiziyor. Ayrıca Batılılaşma tutkusunun ağır bastığı bir dönemde medeniyetin toplum değerlerini içselleştirmek olarak gösteren bir zihniyeti de üstün tutmayı unutmamıştır. Her şeye karşı duran, karşı çıkan, babasına benzemekten korkan ama gitgide ona benzeyen bir adamın gözünden izlemekteyiz olayları. "Defol, babama benzemem ben." "Niye kızılıyorsun? Babaya çekmek kötü bir şey mi? Yaman adamdı senin baban." "Defol, istemiyorum."

"İstesen de istemsen de onun gibisin sen." cümlelerinden yola çıkacak olursak; babasının kişiliğinden nefret etmektedir ve her açıdan ona benzememek için çaba göstermektedir. Bu yüzden çelişki içindedir. Tam olarak kendi istediği kişi değil babasının olmadığı bir kişi olmaya çalışmaktadır, sonuçlarına varabiliriz.

Babasının olmadığı bir kişi olmaya çalıştığından dolayı bir isim bile layık görülmemiştir. Aylak Adam'da ciddi bir sosyal düzen eleştirisi olmasa da bir toplumsal eleştiri söz konusudur. Romanın başkışisi C'nin daha romanın ilk cümlesiyle söylediği "Birden kaldırımlardan taşan kalabalıkta onun da olabileceği aklıma geldi." sözü eleştirilen şeyin ne olduğu hakkında fikir verir. C, roman boyunca çevresindeki insanlarla adeta savaş halindedir. En büyük korkusu ise "eli çantalılar" dediği bu insanlara benzemek, onlar gibi yaşamaktır. Bu insanlar sokakta simit yiyen takım elbiseli birini ilginç bulurlar. "Simit yiyerek yürüyor. Tek tük geçenler dönüp ona bakıyorlar." "Kılığı düzgün bir adamın sokakta simit yemesi yasaktır." cümlesi bu yargının kanıtıdır. En büyük idealleri ise üç oda bir mutfak eve sahip olmak ve insanların gözünde itibar kazanmaktır.

C, bir yandan bu insanlara karşı koyarken bir yandan da içten içe onlarla alay eder.

Sonuç olarak çağdaş insanın en temel sorunu olan bireyin yabancılaşmasını anlatan Aylak Adam, insan ile mekân arasındaki ilişki bakımından çözümlendiği takdirde okuyucusuna asıl mesajı iletmiş olacaktır.

İkbal DEĞİRMENCI

10/E 629

KAYNAKÇA

ATILGAN, Yusuf, Aylak Adam, Yapı Kredi Yayınları,

45. Baskı, İstanbul, Ocak 2016

KARABULUT, Mustafa, Yusuf Atılgan'ın

'Aylak Adam' romanında anlatım teknikleri.

ÖZHER, Sema, Çağdaş insanın tutamak arayışı/Aylak

Adam, Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, Ç16 S1

SAZYEK, Hakan, Yusuf Atılgan'ın Aylak Adam'ı: C kitap-lık

sılız, Ekim 2016, S 64-78

Nas, Alparslan, Aylak Adam'a Psikianalitik yaklaşımı,

Sabancı Üniversitesi Dergisi

NECATİ BEY VE NAILİ DİVANLARININ ARAPÇA, FARŞÇA VE TÜRKÇE KULLANIM ORANLARI YÖNÜNDEN İNCELENMESİ

Divan edebiyatı hakkında birçok klişeye sahibiz. "Sanatçılar halktan kopuktur.", "Hep aynı kelimelerle aynı şeyler anlatılıyor, özgünlüğü yok.", "Sanatlı ve Arapça, Farsça ağırlıklı bir dille yazdıkları için anlaşılıyor." Bu klişeleri daha da artırmak mümkündür. Edebiyatımızın Batı etkisine girdiği 19. yüzyılın ikinci yarısından beri bu söylemler, Cumhuriyet'in ilk yıllarında dönemin siyasal anlayışıyla da bağlantılı olarak ciddi bir artış göstermiştir. Zaman içerisinde bu tartışmalar giderek azalmış ve bu polemiklere bilimsel metotlarla cevaplar verilmiştir. Bu çalışmada da Abdülbaki Gölpınarlı'nın "Divan Edebiyatı Beyanındadır" kitabında da iddia ettiği şu ifadeler ışığında:

(...) *Divan edebiyatının dili böyle değildir. Bu edebiyatın dili, Arapça ve Farsça kelime ve kaidelerle Türkçe'nin kaynaşmasından meydana gelmiştir. Bu dili anlamak için Arapça ve Farsça bilmek zaruridir fakat kâfi değildir. (...) Öyle beyitleri vardır bu edebiyatın ki içinde yalnızdır, yahut olur gibi bir tek Türkçe söz bulunur, öyle beyitleri vardır ki o da bulunmaz, bütün kelimeler, Arapça ve Farsça'dır. (...) (Gölpınarlı: 1945 42)*

Divan edebiyatında Türkçenin yeri tartışılacaktır. Ancak bu konuda Mustafa Durmuş'un "*Bir yazı dili geleneğinin bütününe dair dil ve üslup incelemesi yapabilmek mümkün değildir. İnceleme alanı sınırlandırılarak ayrıntılı çalışmalar yapılabilir.*(Durmuş 2010 :109)" tezine uygun olarak çalışma sınırlandırılmıştır. Bu doğrultuda şiirlerinde folklorik unsurlardan fazlaca faydalanan ve döneminde konuşulan Türkçe ile eserler veren 15. yüzyıl sanatçısı Necatî Bey ve kendisinden yaklaşık iki yuz yıl sonra şiir üreten Nailî divanından örneklem metoduyla seçilen onar sayfa incelenecek ve kelimelerin kökeni olarak hangi dile ait oldukları tespit edilecektir.

Bu sanatçıların divanları hakkında bugüne kadar çalışılmışsa da kelime kökeni incelemesi ve kıyaslama açıdan böyle bir çalışma mevcut değildir. Özer Şenödeyici tarafından hazırlanan doktora tezi Nailî Divanı Sözlüğü (Bağlamlı Dizin ve İşlevsel Sözcük) Nailî'nin dili hakkında çalışmamıza yardımcı olurken Sibel Turga'nın Necatî Bey Divanından Seçme Gazellerin Dilinin İncelenmesi adlı yüksek lisans tezi de Necatî Bey'in edebi kişiliği hakkında fikir sahibi olmamız açısından başvurulan temel kaynaklardan olmuştur.

Necatî Bey

15. yy'ın Ahmet Paşa ve Şeyhi ile birlikte en önemli sanatçılarından birisi olan Necatî Bey küçük yaştan itibaren aldığı eğitimin sonucunda padişahların, şehzadelerin yanında olmuş, şiirleri takdir edilmiştir. Hayatı saraylarda, şehzade sancaklarında geçen şairin, halk dilinden kopuk bir üslubu olduğunu söyleyemeyiz. İrsal-i Mesel dediğimiz halk deyişlerinden, atasözlerinden, deyimlerden sıklıkla faydalanan Necatî Bey çağdaşları ve hatta Bakî, Fuzulî gibi birinci sınıf şairlerin takdirini kazanmıştır. Bu isimlerin Necatî Bey'den redif ve mazmun olarak etkilediklerini söylemek mümkündür. Her dönemde birçok şiirine nazire yazılan şairin araştırmancının konusu olarak seçilme sebebi ise yaşadığı dönemde Divan Edebiyatının Türkçe kelime kullanımı oranının diğer yüzyıllara göre daha fazla olduğunun düşünülmesidir. Bu yüzyıldaki sanatçılar, Türkçe kelimelerle de başarılı şiirler verebileceklerinin ispatı niteliğindedirler. Sanatçının edebi kişiliğinden bahsettikten sonra çalışmanın asıl konusuna dönersek Divanından örneklem metoduyla seçilen on sayfadaki bütün kelimeler köken olarak incelenmiş ve sonuçları tabloda belirtilmiştir.

Diller	Kullanım Sıklığı	Yüzdesi
Türkçe	477	%51.7
Arapça	233	%25.1
Farsça	215	%23.2
Toplam	925	%100

Divan Edebiyatında türler, mazmunlar, vezin ve sanatlar istisnalar haricinde Arap ve Fars edebiyatından alınmıştır. Bu durumun doğal bir sonucu olarak şiirlerde bu dillerden kelime kullanmak bir nevi zorunluluktur denilebilir. Aruz vezninin Türkçe'ye uymadığı çeşitli dönemlerdeki şairler tarafından tartışılmıştır. Bu sebeplere rağmen Necatî Bey'de %51.7 oranında Türkçe kelime kullanımı olması önemli bir veridir. Şairin dili hakkında Sibel Turga şunları söyler:

Necâtî 15 yy'ın sade dil kullanan aydınları içinde zarif ve tabii bir şehir halkı Türkçesiyle şiirler söyleyen şairdir. Onun divanındaki 650 gazel büyük çoğunlukla Türkçe kelimelerle söylenmiştir. (...) Necatî'nin şiire getirdiği bir başka yenilik de atasözlerini kullanması olmuştur. (...) (Turga: 1996 32)

Nâilî

Osmanlı İmparatorluğu'nun gerileme sürecine girdiği, siyasi ve sosyal bakımdan türlü sorunların yaşandığı 17. yüzyıl bilim, sanat ve edebiyatta çok verimli bir dönemdir. Edebiyatımız da bu yüzyılda hem nazım, hem de nesirde olgunlaşma dönemine girmiştir.

Kaside üstadı Nefî birçok kaside şairini gölgede bırakmıştır. Gazelde ise Şeyhülislam Yahya, Neşâti, Nâilî, Nâbi gibi üstatlar yetişmiştir. Düz yazı alanında ise Evliya Çelebi, Naima, Kâtip Çelebi, Peçevi, Koçî Bey, Nergisî, Veysî gibi ünlü yazarlar vardır. Divan edebiyatında görülen hikemî tarz, Nâbî'nin öncülüğünde bu yüzyılda başlamıştır. Yine bu yüzyılda Sebki Hindî (Hint üslubu) denilen yeni bir anlatım tarzı geliştirilir. Şiir dilinin mükemmel yaklaşımını, Divan Edebiyatı'nın kendi özgün sesini bularak Fars Edebiyatı etkisinden kurtulduğunu söylemek de mümkündür. 16. Yüzyılda Bakî ve Fuzulî gibi şairler yetiştiren bu edebiyat, 17. yüzyılda yetiştirdiği önemli sanatçılarla da Nedîm ve Şeyh Galip gibi şairlerle adeta bir köprü kurar.

Bu dönemde gazelleriyle öne çıkan Nâbî'nin Divan'ındaki kelime kullanımı ise şu şekildedir:

Diller	Kullanım Sıklığı	Yüzdesi
Türkçe	474	%42
Arapça	340	%30
Farsça	313	%28
Toplam	1127	%100

Türkçe'nin eylem alanında bir hakimiyet kurduğunu, dışardan fiil alınamadığını düşünürsek %28 olan Türkçe kelime oranının pek çoğunun fiiller olduğunu söylemek şaşırtıcı değildir. Şair, fiiller dışında en çok "gibi, bir, var, yok" kelimelerini kullanırken "ben, sen" gibi öznelere de sıklıkla faydalanmıştır. Eğer ki çalışmada tekrar eden kelimeleri bir defa sayılmış olsaydı Türkçe'nin oranının %10'lara kadar düşeceği söylenebilir. Yani kelime çeşidi olarak da Türkçe'nin çok gerilerde kaldığını belirtmek mümkündür.

Sonuç

Necatî Bey Divanında Türkçe kelime oranının Nailîye göre %22 oranla daha fazla çıkması; sanatçıların edebi kişilikleri ve yaşadıkları yüzyıl düşünüldüğünde beklenen bir sonuçtur. Bu sonucu Necatî Bey özelinde yorumlarsak şairin, şiirlerinde hareket bildiren eylemleri çok sık kullandığını, bunun da şiirine acıcılık kattığını söylemek mümkündür. Çalışmanın başında belirttiğimiz atasözü, deyim ve halk söyleyişlerinden yararlanma, sürekli fiil kullanma gibi özellikleri düşünürsek tablodaki %52 Türkçe kelime kullanımı sayısını açıklamış oluruz. Ayrıca Tezkireci Latîfî

de Necatî Bey'in şiir dili hakkında şiirlerinin anlaşılması için Kastamonu'da kullanılan birçok kelime, tabir, yer adları ve mahallî adetlerin bilinmesi lazımdır diyerek sanatçıda ciddi bir yerellik ve halk ağız olduğunu belirtir. Yine bu konuyla ilgili İsen Durmuş şu yorumu yapar:

Necâtî'nin şiir dili ile ilgili olarak onun Türkçedeki duyarlılığı, darb-ı mesel ve deyimleri kullanmadaki mükemmelliği, o devirdeki klasik şiiri olgunlaştırmış olması, klasik şiire bir tatlılık ve güzellik kattığı, nükteli ve orijinal söyleyişlerinin çok olduğu ve İran'ı taklid etmek yerine yerli malzeme ile mükemmel manzumeler meydana getirdiği gibi özellikler onun usta bir şair olduğu vurgusuyla birlikte sıralanmaktadır. Şairin dil hassasiyeti ile ilgili olarak Türkçeye gerçek değerini veren ve onu şiir dili olarak başarıyla kullanan ilk ve en usta şair tanımlaması yapılırken, devrin yazar ve şairlerinin pek çoğu İran örneğini taklit ve tatbik ederken Necâtî'nin dilinde Türkçenin gerçek güzelliğinin aksettiği söylenir. (Durmuş 2010 :215)

Nailî açısından bakarsak yine yaşadığı yüzyıl ve sanatçının üslubuyla açıklamak mümkündür. Sebki Hindi akımına bağlı olan şair yabancı kelimelerin uzak çağrışımlarından, anlam kapallığından faydalanmıştır. Ancak unutulmamalıdır ki bu dönemde bir başka sanatçı için de böyle bir çalışma yapılırsa benzer bir sonuç elde edilebilir. Meseleye Kemal Yavuz ise farklı bir yorumda bulunuyor:

Sabuncuoğlu ve Âlî'nin ele aldıkları Türkçenin kısırlığı ve ifâdeden mahrumluğu; ancak Arapça ve Farsçadan alınan kelimelerle kurtarılabilir. Bu dillerden alınan kelimelerle Türkçe zenginleşecek ve süslenecektir. (Yavuz 1983 :6)

O dönemdeki bazı sanatçılar Türkçe'nin şiir dili için yetersiz olduğunu savunuyorlardı. Yüzyıllar ilerledikçe bu görüşün şairler arasında benimsendiğini ve buna bağlı olarak da Nailî divanında daha fazla yabancı kelime kullanıldığını söylemek mümkündür. Sonuç olarak görüldüğü gibi Divan Edebiyatının dili; sanatçısının üslubuna, yüzyılına göre ciddi değişiklik gösterebiliyor.

Arif Mikail BAYRAM

Bahtiyar Vahabzade Sosyal Bilimler Lisesi
2014 Mezunu

TOBB ETÜ Türk Dili ve Edebiyatı Öğrencisi

Dört Yeşil Perde

Yeminler etti Eylül'ün üstüne
Sonra kirazın kırmızısının
Narin tanelerinin, ayakkabı bağcığının
Kutsal saymadığı her şeyin üstüne
En son da annesinin yanağı üstüne
-Tanrı olmazdı Tanrılar olsaydı-
Tüm yeminlerini koydu bu sözün üstüne
Biraz gök bocaladı
Rüzgâr harcadı biraz
Biraz yetmezdi, döktü hepsini
Çözülmeliydi aşkın kisti
Açılmadı isler
Küstü deniz
Turunç kokuları havada kaldı
Geçmişti eski baharın sihri
Gözleri demlendi o sıcakta
Dört yeşil perde arasında
Yaşıyorum ne varsa yaşamadığım
Dört yeşil perde arkasında
Var olanı bulamadığım

Yuvadan yeni açılmış yumurtanın
Sıcaklığını duyuyorum
Yaşıyorum beyaz gecelerde
İndirmeden perdeleri
Karanlığında doğmayan gecenin
Bedenimi saklayacak bedenin
Yoksunluğuna doymadan
Yoksuldan habersiz zengini
Oynuyorum yosunlu köselerde
Herkes sadece hiçbir şeyi bilirken

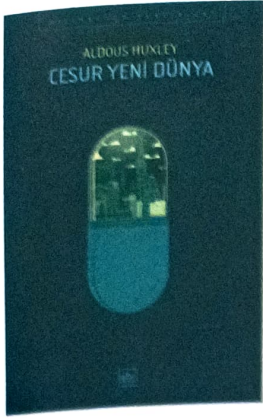
Kaldırımlara düştü kar ilk gece
Tüm muhlara üflemek
Kalbimi boşandıran buse
Düştüğünde perdeye
Sevgi sözcüklerini kaldırım
Kandırın beni tüm dileklere
Kanıyorum öylesine
Bedenim kanıyor
Sana kanıyorum belki de
Sonsuzluğu istiyorum
-Terk edebilecek misin sonsuzluğu?-

Beynimin sıkıştığı perdeden
Çıktığımda o ücra köşeden
Döndürülmeyi bekleyen
İnsan gibi
Dört yeşil perde ötesine
Dönüyorum.

Selman GAZEL

Bahtiyar Vahabzade Sosyal Bilimler Lisesi 2014 Mezunu
Özyeğin Üniversitesi Hukuk Fakültesi Öğrencisi

CESUR YENİ DÜNYA

ALDOUS HUXLEY

“Ben keyif aramıyorum. Tanrı’yı istiyorum, şiir istiyorum, gerçek tehlike istiyorum, özgürlük istiyorum, iyilik istiyorum. Günah istiyorum.”

“Aslında siz mutsuz olma hakkını istiyorsunuz.” dedi Mustafa Mond

“Öyle olsun” dedi Vahşi meydan okurcasına, “Mutsuz olma hakkını istiyorum.”

Kötüye giden bir düzenin küçük sahte mutluluk kapsülleri halinde insanlara verildiği bir dünya tasviridir Cesur Yeni Dünya. Aldous Huxley’in 1931 tarihinde kaleme aldığı bu romanı sosyal hiciv olarak da tanımlanmaktadır.

Bütün yaşam tüketim üzerine kurulmuş, modern ve bir o kadar mekanik bir düzene sahiptir. Toplumsal sınıf bilincini daha küçüklükten aşılıp tanrıdan, kaderden, aileden habersiz insanlardan oluşur. Hiç kimse görevinin dışındaki o tehlikeli çizginin ardına geçmek istemez. Doğuştan onlara biçilmiş hayat standartları kadar yaşarlar.

Uykuda öğretim ile Alfa Beta Gama Delta Epsilon sınıfı oluşturulmuştur. Soma adı verilen ilaçlar sayesinde insanlar istedikleri zaman rahatlayabilirler. Mutluluğu elde etmek bu kadar kolaydır.

“Herkes, herkes içindir.” anlayışı ile insanların beraberlikleri yapay, sevgisiz, sahte bir tekdüzelik halindedir. Bilimden ve sanattan uzak duygusuz bir dünyadır.

Bu sistemde bireysel varlık ve bilincin önemi göz ardı edilir. Sistemin dışında uyumsuz davranış gösterenlerin sonu ise bellidir. Mutsuzluğun acı tadını sindiren bireyler daha sonrasında sürgün edilirler.

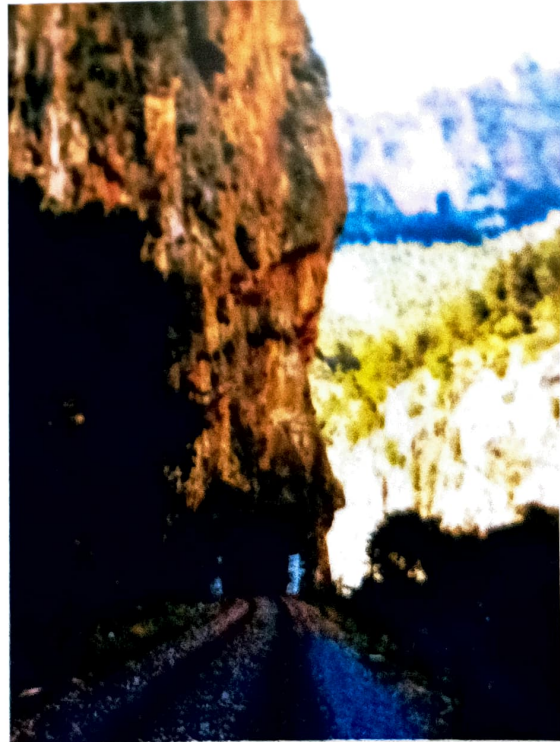
Ölüm doğal bir olgu gibi karşılanırken hastalık, yaşlılık ya da sarkan bir vücut kabul edilmez. Kusursuz tasarlanmış ve mutluluk vaat eden bu dünyada aslında tamamen bağımlı ve aciz varlıklar yetişir.

Bernard, fiziksel olarak kendine özgüveni olmayan ve bulunduğu modern toplumdan dışlanan yabancılaşmış bir karakterdir. Helmholtz ise düşüncelerini söyleyen, yazma

yeteneğini geliştirmek isteyen ve bunu başaran biridir.

John adlı karakter Vahşi olarak bilinen bir denektir. Eski, insani hayatı daha kaybetmiş bir bölgede yaşar. Tüm bu teknolojik sisteme karşın, sevmeyi, acı çekmeyi, gerçek benliğiyle hissetmeyi tercih eder. Hayatı tersine ama gerçek şekilde yaşar. Cesur Yeni Dünya’nın hormonlu sakızları, kokulu sentetik müzikleri, film izlerken kanınıza giren yapay hisleri olsa dahi insan doğasından ve özgürlüğünden mahrum oldukça, sonsuza dek mutlu olmanın pek bir anlamı kalmıyor. Cesur Yeni Dünya’nın çaldığı istikrara ve mutluluğa bağlı makinelerden farklı kılan; düşüncelerimiz, acılarımız, özgürlüğümüz ve sevgimiz bizi gerçek anlamda var ediyor.

Duygu OLDAÇ
10-D 78

Fotoğraf: Görkem AKKUŞ - 11/A

MECBUR DEĞİLSEN KATLIAMDIR

Kürkleri için acımasızca katledilmeleri mi yoksa insanların kullanacağı kozmetik ürünlerin veya ilaçların ilk önce onlar üzerinde istemedikleri halde deneyip acı çekmeleri mi yoksa keyif almak için işkence edip öldürülmeleri mi veya aç susuz bir şekilde ölüme terk edilmeleri mi?

Günümüzde bütün hayvanların canlarının hiçbir önemi kalmadı. İnsanlar, hayvanların canlarını hiç sayarak onlara "moda ve bilim" adı altında çeşitli işkenceler yapmakta. Dünyada her yıl 50 milyon hayvan kürkleri için katlediliyor. Dişleri ve boynuzları için katledilenleri de unutmamak gerek. Dişleri ya da kürkleri için katledilen hayvanların sayısı geçmiş yıllara göre daha az olsa da halen devam eden bu katliamlarla nesilleri hızla tükenmeye yaklaşıyor. Bu hayvanlar çiftliklerde üst üste kafeslerde aç ve susuz bırakılıyorlar. PETA'nın (People for the Ethical Treatment of Animals) yayınladığı bir video, kürkleri için öldürülen hayvanların içler acısı durumunu gözler önüne seriyor. Videoda hayvanların kaynar suya atıldığı görülüyor. Kürkleri yüzülen bazı hayvanların bilinçlerinin hala yerinde olması da dikkat çekiyor. Ölen hayvanların soğumasının ardından kürkünün zor çıkarılması, çalışanları işkenceye yöneltiyor. Kurşunla kürkte delikler açılır diye kafalarına tahta ya da beysbol sopası gibi cisimlerle vurarak öldürülüyorlar.

Kaplanlar mesela, kürkleri için avlanan hayvanların en üst sırasında. Yaklaşık yüz yıl önce sayıları 100.000'i geçerken günümüzde 2500 üreyebilen bireyden fazla değil. Bu tükenişin en büyük nedeni kürkleri için katledilmesi. Filler ise dişleri için katlediliyor. Hamilelik süresi 2 yıl kadar olan bu hayvanların bir yılda yaklaşık 30.000'i vahşice öldürülüyor. Timsahlarda çanta, ceket gibi ürünlerin yapılması için hayatlarına son verilen canlılardan. Bitmiyor tabii ki, fokların derileri maroken eşya yapımı ve kürkçülük için kullanılıyor. 2009 yılında derisi için 72.000 fokun hayatına son verilmiş. Bir kürk palto için 6-10 fok öldürülüyor. Gergedanların günümüzde sadece 5 türü kalması dikkat çekici tabii. Yapılan aşırı avlanma sonucunda büyük bir kısmı yok edilmiş. 1960'lı yıllarda 70.000 civarında olan siyah gergedan türünün, 20 yıllık bir süre içerisinde %96'sının katledildiği gözlenmiştir. Bu cinayetler yabani hayvanlarla sınırlı kalmayıp her gün gördüğümüz ve birçoğumuzun evinde bulunan kedi ve köpekler üzerinde de uygulanıyor. Sadece kürkü için 2 milyonu aşkın kedi ve köpek öldürülüyor. Bir kürk palto için

15-20 köpeğin, 20-30 kedinin acımasızca hayatları ellerinden alınıyor. Her yıl kürkleri için on binlerce tilki de öldürülüyor. Bir kürk palto yapımında 10-30 tilki ölüyor. Rakunların kürklerinin güzel olması onlar için hiç de iyi değil. Bir kürk yapmak için 30 rakunun hayatına son veriliyor. Vizonların da canları onlara sorulmadan ellerinden alınıyor. Bir kürk için 30-80 civarında vizon katlediliyor. Sincaplar da bu listede 80-400 civarında sincap bir kürk uğruna vahşice

öldürülüyor.

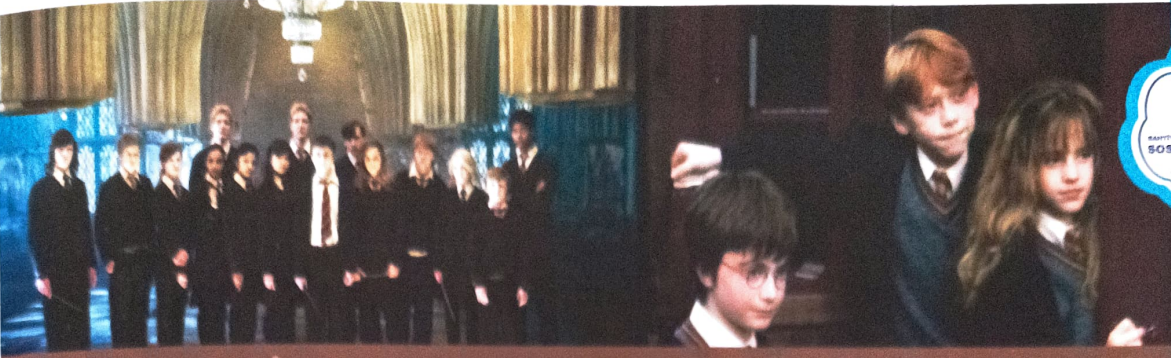
Diğer bir konuya gelecek olursak hayvanların denek olarak kullanılması. Türkiye'de en çok %30 fare, %22 sıçan, %18 kuş, %7 tavşan üzerinde deney yapılıyor. Türkiye'de deney yapma iznine sahip 82 tane; üniversite, tıp fakültesi, GATA gibi askeri okul ve özel laboratuvarlar var. Maalesef gittikçe çoğalmakta. 2004 Amerika Gıda ve İlaç Dairesi raporuna göre deneylerden geçen 10 ilaçtan 9'u insanlar için tehlikeli veya faydasız. Yani hayvanların "denek" olarak hayatlarına son verilmesi bir katliamdır.

Köpeğe deney yaparken çığlık atmasın diye ses tellerini kesen sonra işe başlayan "bilim" adamların ne demeli. Kozmetik ürünler tavşanlar üzerinde denendikten sonra hizmete sunuluyor ama bunu tavşanlar istiyor mu? Deneylerde aşırı dozda kimyasallara maruz bırakılan tavşanlar daha sonra, öldürme ve hasar sınırlarını anlamak için çeşitli dozlarda ilaç veriliyor. Hiçbir canlı esir tutulmak ve işkence görmek istemez. Laboratuvarlarda hayvanlar sözde insanlık adına işkence görülürken, her yıl binlerce insan, deney yapılmış "güvenli ve reçeteli" ilaçların yan etkileri yüzünden ölüyor. İngiltere İçişleri Bakanlığının geçtiğimiz yıllarda yayınladığı istatistiklere göre en fazla hayvan deneyi bizi kanser eden deterjanlar ve kozmetik ürünlerde yapılıyor. Yani bizler bu kimyasal ürünleri kullandığımızda kanser olurken ardından niçin kanser olduğumuzu öğrenmek ve sözde bizi iyileştirmek için hayvanla deney yapılıyor.

Bazı işkenceler de yasal olarak yapılıyor. Boğa yaktmak mesela, boğalar boynuzlarından yakılarak halk arasına bırakılıyor. Daha sonrada boynuzları yanan hayvan öldürülüyor. Bu işkencenin yapıldığı yer İspanya. Köpek asmak ise Bulgaristan'da yerel bir gelenek. Balina ve yunus avı Japonya'da yapılıyor. Bazı hayvanat bahçelerinde zürafa, zebra gibi hayvanlardan fazla var ise aslanlara yem olarak atılıyor. Köpekbalıklarının yüzgeçleri kesiliyor ve öldürülmeden suya geri bırakılıyor. Yüzgeçleri kesilen hayvanlar suyun dibine batıyor ve ölüyor. Afganistan, Meksika ve Japonya'da köpekler birbirleriyle dövüştürülüyor. İspanyol ve Güney Amerikalılar boğa güreşine epey bir düşkün. Filipinliler tavukları döverek öldürüyorlar. Damarları kanla, eti yara bere içinde olunca daha leziz olduğu düşünülüyor. Kedilerin pençeleri sökülüyor sadece zevk için. Tavuk, hindi gibi hayvanların çiftlik sahipleri gagalarını kesiyor. Keçiler yüksek bir yerden fırlatılıyor ve insanlar eğleniyor. İspanya'da yapılan bir katliam bu.

Hayvanlara yapılan işkenceler gün geçtikçe artıyor ve normal karşılanmaya başlanılıyor. Hiçbir canlının hayatı onun izni olmadan elinden alınamaz. Hiçbir insan canı istediği için bir hayvana işkence yapamaz, yapmamalı. Bir hayvanın canını bir keyif uğruna ondan almak acımasızca ve vahşice. Hayvanlara işkence yapmaktan keyif alınmamalı. Bu bir zevk değil katliamdır.

Dilruba EROĞLU
9/A - 680

GERÇEK BİR HARRY POTTER BÜYÜSÜ: EMPATİ

7 kitap, 8 film, onlarca kahraman, güzel olan her şey ve bir ömürlük bir macera.

Harry Potter 1997'de yayınlanmaya başlayan ve 7 kitap boyunca "Hayatta Kalan Çocuğun" "Adı Anılmaması Gereken Kişi" ile mücadelesini anlatan bir seri ve bizler de bu seriye tanıklık edebilme şerefine erişmiş çok şanslı bir nesiliz. Kitapları, filmleri, oyunları ne varsa bir şekilde dokunabildik ve bu bizi şanslı kılar. Harry Potter'ı sevenler olarak tabii. Bazı mugglelar maalesef hiçbir şeyden haberi olmadan yaşamaya devam ediyorlar.

Harry Potter serisi bir çocuk kitabı olmaktan çok daha öte. İçerdiği mesajlar, sembolize ettiği kavramlar çocukken anlaşılabilir olanlardan çok daha fazlası var onda. Ve araştırma gösteriyor ki bu mesajlar doğru yerlere iletilmiş benziyor.

Bir grup araştırmacı Harry Potter kitaplarını okumakla önyargılı bakılan gruplara karşı tutumlarda bir değişim olup olmayacağını test etmek istemişler. Etnik azınlıklar ve mülteciler araştırmaya konu edilecek toplumsal gruplar olarak seçilmiş ve İtalya'da ve İngiltere'de ilköğretim, lise ve üniversite çağındaki katılımcılarla bir araştırma yürütülmüş.

İlk çalışmada İtalya'da 5. Sınıf seviyesinde 34 çocuğa göçmenlerle ilgili fikirleri üzerine anketler yapılmış ve daha sonra gruplara bölünerek deney gruplarına Potter kitaplarından "öteki" olmakla ilgili bölümler okutulmuş. Kontrol grubuna ise yine Potter kitaplarından ama alakasız bölümler. 6 haftanın sonunda öğrencilere "Kaç Harry Potter kitabı okudukları, kaç filmi izledikleri ve Harry ve kitaptaki bölümler hakkında ne düşündükleri" sorulmuş ve önyargılarla ilgili bölümleri okuyan çocukların göçmenlere karşı bakış açısının olumlu yönde geliştiği saptanmış.

İkinci araştırma İngiltere'de üniversite öğrencileri ile ve etnik azınlıklar üzerine. Bu çalışmada da Harry Potter kitaplarını okuyanların azınlıklara çok daha olumlu yaklaştığı ortadaydı. Tüm gruplar içinde kitapları okuyanlar "ötekilerin" gözünden bakabilmek ve acılarını hissedebilmek konusunda daha iyi tutumlar gösteriyor.

Harry Potter serisi neden bu kadar etkili olabilir?

En başta zaten bu bir fantastik edebiyat yani hayal gücünüzü zorlayacak, karnçılacak öğelerle dolu. Ayrıca seride Harry, Ron ve Hermione arasındaki başta olmak üzere arkadaşlık, sadakat ve dostluk yüceltiliyor. Sonra Harry Potter; Karanlık Lord'un öldüremediği tek insan olarak eşine rastlanmaz bir üne sahipken asla bunu diğer insanlara karşı bir silah olarak kullanmıyor. Zaten hangimizin gözü yaşarmadı Malfoy Ron'la ve Weasley ailesiyle dalga geçerken Harry'nin ona sahip çıktığı sahnede. Hermione'nin bir muggle doğumlu olması zamanın en başarılı büyücüsü olmasına engel olmamıştı.

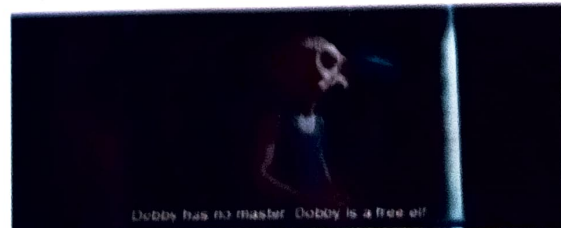
Ayrıca Harry ve arkadaşları seri boyunca insan olmayan ama ezilen/ötekileştirilen daha bir sürü karakterle karşılaşılıyor ve her seferinde o karakterlere yardım ediyor. Devler, cinler, yarı at insanlar... Mesela Malfoyların zulmünden Harry sayesinde kurtulan "Dobby" desem? Yüreğim sızlar Dobby'nin adını anınca. Özgürlükler içinde yatsın. Ev cinlerinin insanlarla eşit haklara sahip olması için bir örgüt bile kurmuştur Hermione.

Sonuç olarak yalnızca Harry değil; Ron, Hermione, Weasleylerin tamamı, Dumbledore, Longbottom, Snape (burada bir kalp sızısı daha), McGonagall, Sirius Black ve daha niceleri. Neler neler öğretmediler. İşte araştırmayla da ortaya konmuş.

Sevgisiz yaşayanlar için üzölmeye devam ediyoruz¹ ve biliyoruz ki hepimizin içinde hem aydınlık hem de karanlık bir taraf vardır ve bizi biz yapan hangisini seçtiğimizdir².

Önce zaman sonra hala mı?

Her zaman.
Lumos Maxima!

Mehmet YURTÇU

Bahtiyar Vahabzade Sosyal Bilimler Lisesi 2014 Mezun
Çağ Üniversitesi Psikoloji Öğrencisi

YUMRUK YAŞAMAK

İki yumruk yesek kendimize gelecektik.
Kendimizi bulduğumuz yerde.
İşte en çok orda kaybolduk.

Acının sonsuzluğunu ve umudun.
Kırbaç sesleri, yumruk sesleri.
Çiğlikleri gerçek kadınların.
Gerçek adamların öfkeleri.
Ve aramızda kirli, paslı, yitik birkaç hatıra.
Söylenecek söz de kalmadı. Kaçılacak yer de.
Oturduğumuz yerde bekliyoruz korkuyu ve ölümü.
Dövüştüğümüz her caddede. Öpüştüğümüz her metrede.
Ve ağladığımız ve güldüğümüz.
Tabiat bizi, yeniden doğuruyor bizi.

Üç kere gülsek unutacaktık her şeyi.
Güldük. Unuttuk.
Ama kurtulamadık.
Geyikli geceyi, kurtaramadık.

Kurtulamadığımız yerde bir daha öldük.
Bir daha doğmak için öldük.

Beş cümle yazsam,
kim bilir ne haldeyim.
Ne bir ihanet, ne dünyanın kahri.
Hiçbir şeyin yıkamadığı bir duvarcasına direndik.
Direndik ama yenildik yine de.
Yine de yıkıldı hatıralar usul usul.
Bundan gayri dirensek ne olur?

Aşkın, esaretin, çaresizliğin ve öfkenin ve acının,
kaç defa içtim zehrini?
Kaç kere vuruldum aynı kadına?
Aynı yumruğu kaç defa yedim
kaç namussuzdan, kim bilir?
Kim verecek hesabını bu yaşamanın.
Bu kirli bu kepaze yaşamanın hesabını kim
verecek yine bizden başka?

Yazdım beş cümleden fazla.
Vakit tamam gayrı.
Hiçbir Abbas görmemiştir,
böyle bir ayrılış.

S.Yusuf TAVUSDAĞI
10/E - 672

İNSAN NEDEN ÖLÜR?

Birçoğu kalır, birçoğu giderken hayat diye çeke-
riz kovayı gölden... Ya o su kana kana içilir ya da
bir günahsız yıkarın... İnsan kök salmayı da bilir
kökünü bırakıp gitmeyi de... Lakin biz neden
yaşarken ölenlerdeniz? Yahut bir ağaç kovuğunda
bitki olarak yaşasaydım üç beş kelebek görmek
uğruna bir tırtıla yem olurum

Velhasıl ölüm bir bahar sabahı çalar da kapımı
vakit yoktur hiçbir şeyin biz insanlar mevsimlere
yükleriz her şeyi tıpkı ölüm gibi... Zordur mayasını
bulmak nefes almanın... Zira ne sol birdir ne sağ
bunun için... Biz gibiler olgunlaşmaya ererken ya
da kabuk değiştirirken vazgeçer.

İnsan hayatı boyunca sonsuz hayaller, bitmeye-
cek olan zamanın düşlerini kurar. Gece eğer sırf
onun için gündüze katılmışsa bu sırf yarının rahat-
lığı, geleceğin sonsuz olduğu düşüncesi sebebiyle-
dir. Lakin her şey ölümlüdür, her şey bir gün biter.
İyi, kötü, güzel, çirkin... Önce insan ölür sonra
evren... Hayat boyunca vakur yaşamaya meylimiz
kimimizden insanlığı götürür. Sonunda muzdarip
olur, göremediğimiz o her tabirin yenilmiş ekini
oluruz. Sınavları da vardır hayatın; ama sorusunu
insan hazırlar. Biz her şeyi kendi eden, kendi
bulan, kendi ölenleriz. Meçhul bir duyguya tutun-
duğumuzda adını kendi koyanlarız; çünkü o
duyguya kendini yitiren, yeri gelince o duyguda
kendini bulanlarız. İnsan yaşıyor, hayatı boyunca
içindeki yaşamı asla bırakmaksızın... Buna şahit-
lik eden şey sadece hastalıktır; acı içinde yaşayıp
acı içinde öldüren...

İnsan neden ölür? Bütün duygular yitirildiğinde
içimize doğan kelebek ağrısı, kaçınılmaz yaşamın
yetmemiş mayhoş tadı ve dahi özgürlüğe adım
atmamış olmanın kaygısı...

İnsan başını göğe kaldıracak umudunu yitirme-
mişse, hala betondan kaplı çiçeklere her gün bir
merhaba varsa... Bu gece dünden çok onun için
dolunaysa, yaşam biraz zor biraz da imkânsızlaş-
mışsa ne denli kaçmak yeter ki gerçekten? Yahut
ölüm için ölmekten korkup saklanmayı göze aldıysa,
buralar alev alıp yanıyorken tenin kurtulması
için bir damla suyu arıyorsak başa dön! Dön ki bul
gerçeği!

Gerçek biraz paslı... Biraz da ölü... Velhasıl
ölüm; bir gün herkesi aynı anda terk etmektir.
Zira insan çokça, hayatsa biraz ölümlüdür.
Yitirdiğimiz er şey adına gerçeğin mayasını
ararken nasılsa ölüm var diyerek kaçmadığımız
eylemlerden pişmanlığı bulup döneriz belki...

Belki de hepimiz sırf bu yüzden çocuk
kalmak isteriz, çünkü olgunlaşmış bedene
dikilen ruhtur. Dolayısıyla insan kışı giyerken
bahar ölür.

Ölüm şimdi bir kelebeğin dilinden insana
gerçeği fısıldayandır. İnsan bu yüzden ölür,
lakin ölüm ölümsüzdür...

Beyza YILDIZ
Haz./B 77

İKİ KOCA BOŞLUK; FÜRUĞ FERRUHZAD VE DİDEM MADAK

Birbirini tanımadan aynı ağaca ah'larını asan iki kadın: Furuğ Ferruhzad ve Didem Madak. Biri Türkiye'de, biri İran'da. Aynı zaman diliminde bile nefes alamadılar. Ama parmak uçlarından ta ki en derin dertlerine kadar, birbirini ilmek ilmek örecek kadar benziyorlar birbirlerine. Dünyanın çıkmazına saplanmış, içinde bulunduğu çukura şerler okuyan, içini ve dünyayı şiirleriyle yıkamaya çalışan iki güzel kadın.

Furuğ Ferruhzad; 20. yy İran şiirinin en önemli ve en kederli kadın şairi. 1935 yılında doğdu. Henüz 16 yaşında İran'ın ünlü simalarından Perviz Şapur ile evlendi. 1951'de ilk şiir kitabını çıkardı. Oğlu Kamiyar, 1953'te doğdu. Toplumdan, ailesinden ve eşinden yazdıkları yüzünden büyük tepki topladı. 1954'de eşinden boşanmasının ardından bir daha oğlunu göremedi. Bir kadın olarak şiir yazmıştı ve bunun bedelini (!) oğlundan ayrılarak ödedi. Şiirin yanı sıra sinema ve tiyatro ile de ilgilendi. Çeşitli gazetelerde editörlük yaptı.

Didem Madak; 1970 yılında doğdu. Annesini erken yaşta kaybetti. 2006 yılında Timur Çelik ile evlendi. Bu evlilikten 'İsminden ismiyle doğduğuna inandığı' kızı Fusun dünyaya geldi. Hayatı boyunca, kadınlar için hazırlanmış suni hayatları reddetti. İçinde kendi için başka bir dünyanın devrimini yapan cesur bir kadındı. Mümkün olmayacak kadar güzel şiirlerle anlattı kendini. Yazmak onun için, küçük bir çocuğun kibritle oynaması ve her defasında yangın çıkması gibiydi. Kalemiyle rengarenk çiçekler dikti şiirlere, çiçekli şiirler yazdı.

Her ikisi de şiirlerinde yalnızlığı, dünya sancısını, toplum baskısını anlattılar. Kadının toplum içindeki rollerine, sorunlarına dikkat çeken; zaman zaman eleştiren şiirler yazdılar. Aşklarıyla, kederleriyle dünyaya kafa tuttular. Efsunlu cümleler yazdılar. Karanlık ayetler üflediler sokaklara. Yazdıkları her şiir tekrar doğurdu onları kendi rahimlerinde. Her 'yeni-den doğuş'ta topluma ve erkeklere rağmen satır satır var ettiler kendilerini. En nihayetinde ikisi de dünyaya uğrayan ama aslında başka bir alem içinde yaşayan kadınlardı. O alemlerle taşımaları bize, kadınların nefesine ve ateşi hiç sönmeyen Ortadoğu kazanına.

Furuğ Ferruhzad 1964 yılında Yeniden Doğuş adlı şiir kitabını çıkardı. Aynı ismi taşıyan Yeniden Doğuş şiirinden birkaç satır;

*Tüm varlığım benim, karanlık bir ayettir.
Seni, kendinde tekrarlayarak
Çiçeklenmenin ve yeşermenin sonsuz seheri-
ne götürecek.
Ben bu ayette seni ah çektim, ah
Ben bu ayette seni
Ağaca ve suya ve ateşe aşıladım!*

Furuğ Ferruhzad 1967 yılında, henüz 32 yaşında geçirdiği trafik kazası nedeniyle hayatını kaybetti. 1970 yılında ise Didem Madak doğdu. Yıllar sonra Furuğ'un öldüğü yaş olan 32 yaşındayken bir şiir yazdı Didem. Ah'larını astığı 'Ah'lar Ağacı' şiirini yazdı;

*Bazen ah diyorum durmadan,
Şimdi ben ahlat'ın başında,
Otuz iki yaşında.
Ah'lar ağacı gibi.
Rengarenk çaputlar bağladım yıllarca dalları-
ma,
Mavi, mor, kırmızı ve yeşil,
İstedim, hep istedim,
Sen iste derdim, iste yeter ki; vereyim.
Her istediğimi verdim.
Arttım, fazlaştım, eksikli yaşamaktan.
Ah'lar ağacıyım, gibisi fazla.*

Hiç tanışamayan ama aynı olan iki kadının yaşam yeminidir bu acı tesadüf. Ne yazık ki yaşam tuttuğumuz yeminleri nefes kılmıyor bize. Didem Madak Buğu şiirinde 'Çocuklar gibi, ölmeyi bilmeden öldüm' diyordu. Olmeyi bilmiyorlardı ama her dehlize girip, her sırta erip erkenden ayrıldılar bu dünyadan. Nihayetinde dünyanın tilsimini bilen kadınlardı vesse-lam... Sonsuzluğu, bilinmezliği, gizemi en iyi anlatan şey, yanyana gelmiş 3 tane küçük, siyah noktadır. Bu 3 noktanın arasında iki boşluk oluşur. Kendini hem sonsuzluğa gark eden hem de iki son arasında gidip gelen iki koca boşluk; Didem Madak ve Furuğ Ferruhzad. Bütün çiçekli şiirleriniz ve karanlık ayetle-riniz bize emanet.

Kübra Nur ASLAN
12/A - 61

TÜKETTİRME PAZARINA HOŞGELDİNİZ

"İnsanoğlunun yarattığı her şey, bir kültürdür." der Karl Marx. Haksız da sayılmaz demek yerine kesinlikle katılıyorum demeliyim bu ifadeye. İnsan varoluşundan itibaren üretir, üretir ve üretir. Sürekli çalışır, düşünür, uygular vaziyettedir. Ekonomi, siyaset, ahlak, din, eğitim, aile, sanat, spor vs vs vs... Bunların hepsi insanoğlunun kültürünü oluşturur.

Peki, insan bu yarattıklarını ne amaçla, nasıl kullanır? İnsan neden yaratır? Yaratmaktan haz mı duyar? İnsan, yaratır ve bunu sonradan maddeye, daha çok paraya bağlar. Bunları pazarlamak için de dışında süslü vitrinler bulunan, her biri alıcısını merakla bekleyen, maddelele dolu mağazaları kullanır. Bu mağazalar daha çok işlesin, insanın artık kopmaz, kopulamaz bir tanrısı olan parayı bol bol getirsin diye, ebeveynlerin çocuklarını onların hayal dahi edemediği büyüklükteki duvarlarla kaplı olan kockocaman alışveriş merkezleri açılmıştır.

Oysaki çocuğunu mutlu etmek için ona sadece bir uçurtma alıp özgürlüğün gökyüzü olduğunu anlatması yeterli. Acaba kocaman alışveriş merkezlerine sıkış-tıkış giren tüm bu insanlar bu maddeleri tüketmekten gerçekten haz mı duyuyorlar? İnsanoğlu yaratıyor mu tüketiyor mu? Âdem, maalesef ki daha çok tüketmeyi hatta tüketilmeyi tercih etmekte. O sadece baştan çıkarılıp hazır bir müşteri olmak için var. Ya da o böyle olmayı tercih ediyor. Belki de böyle haz alıyor. Çünkü kolay olan, her daim insan için kilometrelerce önde zor olana karşı. Tüketmek, bu günlerde küreselleşen dünyanın sevgili eli ayağıdır. Acımasız ülkelerin, fakir, el emeği ucuz fakat yüreği cömert insanları kullanması buna en büyük örnek değil midir? Bunlara ister bilerek ister bilmeyerek sen ve ben katkı sağlıyoruz.

Bu sistem maalesef ki beni ve seni bir birey olduğumuz için değil bir müşteri olduğumuz için seviyor. Hatta sevgiyi tanımlarsak buna sevgi denilmez. Ben ve sen ne kadar çok tüketirsek onlar daha çok kazanacak, daha çok insanı köleleştirecek. Ama sen sev dostum. Çünkü sen sevebildiğin kadar insansın. Evet, bugün insan var oluşuyla değil satın aldıklarıyla, alabildikleri ve alamadıklarıyla ölçülüyor. Onlar bir gün ne kadar alırlarsa alsınlar bedensel hazlarını tatmin edecekler ama bir sonraki gün ruhları daha da aç olacak. Çünkü onlar Epiküros gibi ne yediğinin değil yemeğini kiminle yediğinin önemli olduğunu asla öğrenemeyecekler. Onlar çocuklarına, özgürlüğün ne olduğunu öğretmeden, maddi kültüre doğru 'haydi oğlum/kızım, koş!' diyorlar.

Baştanbaşa saçmalık olduğunu düşündüğüm bu tükettirme pazarı, ürettikleri bu kültürü satmaya ve dayatmaya çalışanlardan oluşan bir dünyada gerçeklik ne derece var olabilir ki? Peki, sen böylesi bir gerçeklikle yaşamak ister misin? Düşünsene, annen ve babanla bir göl kıyısı yanında mangal yapmak varken, elinde bir sürü AVM poşeti ile mağaza denilen her yeri cıfcaflı, parıl parıl maddelerle dolu bir diğer mağazaya gitmeye çalışıyorsun. Annen önündeki renk cümbüşü bez parçalarıyla kafayı bozmuşken sen sadece etrafta ne olup bittiğini anlayamadan şunu duyuyorsun 'haydi, yan mağazaya da bir bakalım!' . Ne kadar da hal hatır soran mutlu, umutlu bir aile değil mi? Sen buna mı varsın?!

Ezgi Nur DALKILIÇ
11/D - 471

TÜKETMEDEN VAR OLAMAM

Farkında mısınız, birilerinin sizi kontrol etmeye çalıştığına, ne kadar farklı görürseniz görünün, temelde hepinizin aynı renk olduğuna inandırmaya çalıştıklarının, özgür doğmanıza rağmen birilerinin sizi bir ırka ve dine mensup ederek sınırladığının? Farkında mısınız, size ait olduğunuzu düşündüğünüz hayatlarınızı, aslında bundan yaklaşık on asır kadar önce yaşamış atalarınızın tasarladığını? Elbette değilsiniz.

Etrafınıza bir bakın, tüm markaların altında kültür misyonlarının imzalarını göreceksiniz. Sizce bu takım elbiseli uyanık insanlar, her ay daha iyisini ve daha gelişmişini piyasaya sürdüğü ürünlerle hayatınızı mı güzelleştiriyor, size neden iyilik borçları olsun ki? Oturduğunuz sandalyeden, dünyanın öbür ucundaki ürünü hiç sıkıntısız alabiliyorsunuz. Aslında aldığınız şeyleri belirliyor desem bana katılır mıydınız, elbette hayır. Ama gerçek böyle. Yirmi birinci yüzyılla beraber bu dahi şeytanlar sizi tek renk yapabilmemizin bir yolunu buldu, moda. Yılın trend rengi, trending topic, fenomenler ve daha niceleri. Onların istediği şeyleri giyiyor, onların istediği şeyleri izliyorsunuz. Hemen örnek verelim. O... markası sizce nasıl bu kadar ünlü oldu? Bu bağlamda toplumu yönlendiren pazarlama dahileri, bu markayı tasarladı ve vitrinlerinde sergiledi. Ama hiçbirinizin umurunda olmadı çünkü giydiğiniz şeyi sizinle paylaşan kişilerin elit olmasını istediniz. İşte bu yüzden ekonomide "Pahalı olan şey kalitelidir." algısı oluştu. Giydiğiniz şey de sizin kadar önemli olmalıydı(!) ama biliyor musunuz, hiç dert değil, isimlerinizi bile siz doğmadan yıllar önce koyan adamlar bunun da bir yolunu buldu. Vitrinlerindeki en büyük eksik, bunu taşıyacak bir kobaydı. Milyonları peşinden sürükleyecek kadar geniş bir kitleye hitap eden birilerini bulmaları yeterliydi ve elbette buldular. Peki, bunlar kim? Her gece evinize misafir olan, cazibeleriyle gerek kızları gerek erkekleri kendine âşık etmiş ünlüler tahmin ettiğiniz gibi. Justin Bieber ve Zayn Malik, Instagram'a O... yazılı berelerle fotoğraf atınca reklam parası almışlar mı dersiniz, bence kesin almışlardır.

Sıra geldi bu ekonomi çarkını döndüren diğer bir faktöre: reklamlar... Yapılan milyar dolarlık

hâsılâtın bel kemiği. Fark ettiyseniz, ki mutlaka etmişsinizdir, reklamlar size insanüstü bir dünyanın kapılarını aralıyor. İki saatlik çalışmayla sizi Albert Einstein'a dönüştürecek zekâ oyunları, tek bir sıkışta tüm kızları peşinizden sürüklemenize yardım edecek parfümler, iki yüz kiloluk bir canavarı bir haftada altmış kiloluk bir periye dönüştürecek zayıflama aletleri ve tek bir tutamıyla ölümsüz olacağınız şifalı bitkiler... Lütfen bunlara kanacak kadar bilinç fakiri olmadığınızı söyleyin bana. Sattıkları ürünün ne denli işe yaradığı zerre umurlarında değil. Onlar paranızın peşinde. Ama yine de onlara koca bir teşekkür borcunuz var. Ne de olsa Tanrınızın sizden esirgediği tüm özellikleri 19.99 dolara satıyorlar, evet yanlış duymadınız tamı tamına 19.99 \$. Ürün bozuk çıktığı takdirde iade edemezsiniz çünkü onlar sizden kazandıkları üç kuruşla Maldivlerde Hindistan cevizi yiyor olacaklar. Bu ürünü alırken söyledikleri "çekiliş" yalanına gelirsek ürünlerini almaya ikna etme illüzyonlarının ufak bir parçasıydı sadece, hem daha hiç kimseye çıkmadı ama üzölmeyin, siz şanslı müşteri olabilirsiniz.

Bir diğer durak, suratlarınızı basit emojiye dönüştüren, sürekli taklit yapmaya zorlandığınız sosyal yapmacıklık siteleri, diğer bir deyimle tek renk olmayı sanal âleme taşımak. Takip ettiğiniz insanlar genellikle sizi takip eden insanlar. Eğer sizi beğenmeyi bırakırsa sizde onu takip etmekten vazgeçiyorsunuz. Az öncede dediğim gibi, bir taraftan destek kesilirse diğer taraf işi bırakmaya dünden razı. Kimileri bu tip siteleri haberlere bakmak için kullanıyor, fakat baktığı siteler sadece kendi gibi düşünenlerin sitesi. Ah unutmadan burası öyle bir yer ki en cimrisi cömert, en pısıriği delikanlı, en aptalı bile Einstein kesilebiliyor. Hal böyle olunca sadece kendisi gibi düşüneni takip eden dahi dostumuz aksi düşünenleri taşıyor. Hatta onları taşlamakla kalmıyor en dirisinden ölüsüne kadar adamın ailesini selamlıyor. Ama unutmayın bu adam her ne kadar kendi gibi düşünenleri taşıyorsa da özgürlükten yana. Ne kadar da samimi (!) değil mi?

Demek duygularınızı, giyim tercihlerinizi ve fikirlerinizi yüzde altmışa varan indirimlerle, KDV dâhil 29.99\$' a aldınız. Ne diyebilirim ki, hayırlı olsun!

Taha Arif YÜCE
11/C - 429

Sen ve Ben

Sen ve ben iki ayrı özne
Sahnesi şehir olan bu şehir tiyatrosunda
Şehir hırçın, şehir katil, şehir bir yangın yeri
Sen ve ben "biz" olmaya çalışan
İki acemi aleviz bu şehir yangınında

Evet, erimek budur, budur cehennem
Yalanlarla yakılan bu çağ yangınında
Sen kibrit kutusu ben ise ıslak bir kibrit çöpü

Başımı yaslıyorum omzuna
Şehirde yangın çıkıyor
Gözyaşlarımdan saf benzin akıyor
Her gece ayrı bir yalan söylüyorum
Yangınımı söndürmeye gelen itfaiyecilere
Ama ben onu seviyorum diyorum
Sadece onu

Oğuzhan ERDOĞAN
10/A - 678

Uykusuzluktan çürümüş gözlerim,
Gidişinin bıraktığı yangın yerini izliyor
Şu aralar
Ve sessiz bir şarkının
En sessiz kelimesi
Boğazımı düğümlüyor
Sessizce.
Kulaklarım sessiz şarkının
Sessizliğine bırakmış
Kendini.
Dilim haykıramadığı tüm kelimeleri,
Yıkılmış bir okulun kara tahtasında
Saklıyor.
Ellerim tarihin en kirlili sayfalarını açıp
Bulduğu il karanlık zindanın,
Duvarlarına çiziyor
Resmini
Ayaklarım attığın her adımı
Takip ediyor
Uzulca.
Bir çığlık kopuyor beynimde.
Aklım kalbime tecavüz edip
Boğuyor
Sessizliği
Ve
Kalbim şimdi yaralarını alıp
Terk ediyor
Bedenimi.

Abdullah Tahir IŞIK
11/C 461

Solmayan Ölüm

Şimdi kan kusuyor kemiklerim
Bir hiç gibi bekliyorum sabahı
Her zerremde hissettiğim aşkı
Geceye işliyorum nakış nakış
Ölümlü yalnızlığımı yazıyorum
Her günün her dakikasına
Zaman geçiyor vakit daralıyor
Ve boğazım düğüm düğüm her şarkıda
Ölüm biraz daha yaklaşıyor
Yalnız sinsi ve sessizce.

Abdullah Tahir IŞIK
11/C 461

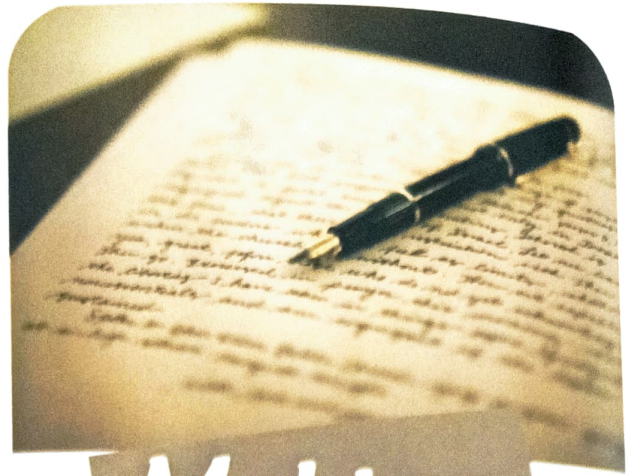
ÖLÜLERİN DEDİKODUSU

Mercan resifine dönüşmek varken neden ölüyoruz? Üzerimizde çiçekler, ağaçlar yetişiyor da içimizde yetişmiyor. Ölmüşleri gömmek ne kadar saygı? Onları toprağa saklamak gerek. Çünkü ölülerimiz kıymetlidir bizim. El üstünde taşırız hücrelerinde hareketsiz organeller taşıyan hareketsizleri. Ne arkasından konuşuruz kötü manada, ne toz kondururuz hatırasına. Kötü bilmeyiz bize sorulduğunda. Onlar yıldız kaymasa da ölür. Siz yine de dilek tutun ardından. Ölülerimiz kıymetlidir bizim. İnci dolu mercan resifi olmasa da.

Herkesin başına gelir bir kez. "Ölümün son iyiliği: bir daha ölmemek!" diyerek katılır bana Nietzsche. Bir kez geliyor ya başa, bilemiyoruz bize öğretilen sözlerle. Tahmin edemiyoruz rengini. Su kaç derecede donar orada aceba? Kalbimiz eşlik etmiyorsa cepsiz giysimizle nasıl anlıyoruz korktuğumuzu ya da güldüğümüzü? Bilemiyor, tahmin edemiyoruz. Öğretecek kimse de yok zaten, giden gelmiyor. Dünyayı anlamaya çalışmak bile aç kılarken ceviz şekli aklımızı, ölmeyi de bilmeyiverelim. Yaşayalım gitsin o zaman.

Ölülerimiz, onların da bazı bilmedikleri var elbet. Onları toprakla bütünleştirdiğimizin haricinde kötülüklerimiz var. En önce hatıralarını savururuz pusulayla" saptayabildiğimiz her yöne. Dip bucak temizlikle zerresi kalmamasın. Gideceği bir adres de bulunmasın. Cüzdanı, kimliği ölüm ilanıya yok edilsin. Ölülerimiz kıymetlidir ya bizim. Dünyamızın üstünde eksik olmasınlar. Bizi görmeye geldiklerinde kümülüslerin ardından izlesinler. Üzülünler can sıkıntılarımıza. Doğanın verdiği unutmama gücünün de farkında değiller. Hemen unutulmazlar ama resimlerini taşıyan son hafıza bitkilere benzediğinde unutulmuş olacaklar. Artık ciğerlerinde oksijen taşımayan ölümlerimizin bir kıymeti de kalmayacak.

Zinet TOPRAK
12 / D

Mektup

Sarıçam /ADANA

Merhaba,

Kötü bir başlangıç olmamıştır umarım. Bir isim vermeli miydin yoksa? Ya da bir zamir eklerdim selamımın ardına. Ne diyebilirim ki? Sen, ben ya da biz mi? Özrümü kabul et. Unutmuşum kalem nasıl tutulur. Epey oldu yazmayalı. Bazen doluyor kafam, yazayım diyorum. Ama kalemin ucuna kadar gelen hisler kağıda değmeyen mürekkeple birden uçuveriyorlar.. Dedim ya, epey oldu yazmayalı. Unutmuşum işte.

Zihnimi çer çöple meşgul ediyorlar. Hayat adına bir yarış varmış. Bir numara verdiler bana da. Koşturuyorlar şimdi beni. Seyircilerin tezahüratları, övgüleri, güven veren iletileri pek acayip. Kaptırmıyorum kendimi ama. İyiyim, iyiyiz kısacası. Sen neler yaptın? Kaç yaşındasın şimdi? Ne oldun? Yüzü düne bakan bir arkeolog mu? Yoksa elinde çakmak, yerde kitap külleriyle intihar eden bir Kafka mı? Annen nasıl? Hala seninle mi yaşıyor? Ya baban? Yaşıyor mu? Bir bahçen, onun içinde de oyuncak ağacı yetiştiren çocukların var mı? Neler değişti, neler değişmedi? Hala sakız fallarına inanıyor musun mesela? Mektupta ve kafamda çok soru işareti var. Bunları azalt lütfen.

Şimdi, tüm güzel dileklerimi bu mektubun ucuna bağlıyorum. Varlıklarını unutmama. Öğütlerimi tut. Ne kadar 'sen' diye hitap etsem de 'ben' var her öznedede. Deli mi derler, ne derler bilmem. Kendime mektup yazasım geldi işte. Belki yedi, belki yirmi üç yıl sonraki Zinet'e sevgilerle.

15.10.2015
Zinet TOPRAK
12 / D

KUMARBAZLAR

Bütün kumarları üstümüze oynadılar.
Kim kazanırsa kazansın,
bize düştü tek mermi.
Yıkılsa
şehir üstümüze yıkılacaktır.

Güneşin doğduğu yerden,
o anda sürgün ediliyorduk.
Sürgün ediliyorduk o anda,
şen şakrak bir bahçeden
harabe çöplüğüne ruhların.

Üstümüze oynadılar bütün kumarları.
Kaç düşerse düşsün zar,
biz hep kaybediyorduk.

Bir şehir vardı ya,
büyük insanlığın büyüttüğü
ütopyalar arasında bir ütopya.
Neredeymiş o?

Ne zaman öpüşeceğiz
soluksuz kalabalıklarda.
Kimsenin, kimseyi bilmediği.
Hiç kimselerin,
yalnız hiç kimselerle birlikte,
hiçbir zaman
bir kimse olamadığı,
esrik kalabalıklarda .

Ne zaman
bir kişi olacağız seninle?

Nefesimiz tükenene kadar
haykırarak
Yenilmek ve hatta yok olmakla
burun buruna.

Üstümüze oynanan kumarları,
ne zaman kazanacağız seninle?
Kuralları, yasakları

ne zaman kıracağız?!

Hadi! Acele et!
zaman, boğuluyor...

S. Yusuf TAVUSDAĞI
10/E - 672

TEHLİKELİ OYUNLARDA TUTUNMAK

"Fakat Allah kahretiyor" dedi anlatmak istiyor albayım. Ya tehudatla tehdit etmeye kapıyı açıyor. Ben yazmamda hiç korkmamak istemiyordum. Tıpkı yazmamda hiçbir korkum yoktu. Aklımda eziliyordum.

Fakat benimevreye ne hakkım yok mu albayım? Ya "Dünya adası" mı? Bende kısasınla zaman zaman evrenin bir parçası olarak anlaşılma hakkı beklerim. Fakat albayım, albayım, benden hak bekliyorsun albayım. Sana ne yapacağım ki bir öncek gibi maddesiz olarak kaçtım? Ben ölmek istiyordum. Sana albayım, ölmek. Bir yandan da göz önüne almayı düşünüyordum. Karşılanacağını seyretmek istiyordum.

"Nasıl" havada tek gavesi anlaşılabilir demek ölmüş bir adamın tek kelime bir serüveni. Küçük oyunlara pelememek için büyük oyunlar oynaması gerektiğini zamanla öğrenen ama oyuna gelen yavaş bir adam Hikmet BENOL. Nasıl anlatılabilir ki? Birbirinden farklı, fakat hepsi birbirinin aynısı. Birbirine çok yakın de hiç yok. BEN-OL soyadı bir insanı dışındırmaya davet ediyor. Hikmet'in benlik arayışına bir gönderme mi dersiniz? Savaş Hikmet var kitapta. Hikmetlerden bir benlikimiyim, galiba biri de siz. Ama hangisi? Hangi birine söz geçireceğiz? Bilge de gırtlak çater. Albayım da olmasa, halimiz pek vahimdir.

Sevgiyle yaşarken sevgisiz, Bilge'yle yaşarken bilgisiz. Parça parça olan benlik toparlanamadı. Gecekonduşarında bizi beklerken hayatın acıması salafında akıp gitti. Bilincimizi ve bilinçaltımızı bir gezintiye çıkardı. Bazen acıttı, bazen de acı acı guramıştı. Tehlikeli oyunlar oynamak istiyordum, bir yarıda da kalma zarar gelmesin istiyordum. Ölmek istiyordum, güzel kalmak için yapabileceğim tek şey buydu. Ölmek.

Hayattan kaçmaktan başka çaresi olmadığını düşünüyordum. İnsan haklı olduğunu bile bile kaçır mı? Bu kadar haklı olduğu halde, böylesine haksız görünümüne dayanamazdı. Kaçınakla bir bakıma butun dünyayı suçlamaktadır. Belki de.

Delirmek albayım, delirmek... Kim bilir nasıl güzel bir şeydir. Düşünsenize aklımız yok bir kere, zaten başımıza ne geldiyse aklımızdan gelmedi mi? En büyük hazinemiz aklımızdır. Kitapta geçen bir mektup var ve sayfa aralarında kurumuş gül yaprakları. İnsanlar normal bir mektuptan etkileniyorken, bu mektup elimizi göğsümüze götürdüğümüzde orayı acıtıyor.

"Sevgili Bilge,

Bana bir mektup yazmış olsaydın, ben de sana cevap vermiş olsaydım. Ya da son buluşmamızda

büyük bir fırtına kopmuş olsaydı aramızda ve birçok söz yarım kalsaydı, birçok mesele çözüme bağlanmadan büyük bir öfke ve şiddet içinde ayrılmış olsaydık da yazmak, anlatmak, birbirini seven iki insan olarak konuşmak kaçınılmaz olsaydı. Sana, durup dururken yazmak zorunda kalmasaydım. Bütün meselelerden kaçtığım gibi uzaklaşmasaydım senden de... Kendimden de kaçıyorum gibi beylik bir ifadenin içine düşseydim. Bu mektubu çok karışık hisler içinde yazıyorum Bilge. Ne olurdu, bazı sözleri hiç söylememiş olsaydım; ya da bazı sözleri hiç söylememek için kesin kararlar almamış olsaydım. Sana diyebilseydim ki, durum çok kötü. Bilge, aklını başını topla. Ben iyi değilim Bilge, seni son gördüğüm günden beri gözümün yaş girmiyor diyebilseydim.

...kendimi iyi hissetmiyorum Bilge. Beni bir daha görmek isteyeceğimi sanmıyorum. Kendim suçlu hissediyorum. Doğduğum günden başıma yan bir suç dizisi içindeyim. Seni görmek istemiyordum. Aynı olayları bir daha yaşayacak gücüm kalmadı. Beni unut, belki de unuttun. Beni unut. Başına gelenleri düşünme. Ne yaptığımı, nasıl yaşadığımı merak etme. Sana anlatılması zor Sevmesini bilmeyenler, kaderlerine razı olsalar dırlar. Oluyorum. Eyvallah. İyi değilim. Fakat uzuntulu de değilim bak gülüyorum. Ha ha artık senin için bir yabancı olan H H H. (Ha Ha Hikmet)"

Bazen bizler bile insanlardan uzaklaşmak bile kaçmaya çalışıyoruz. Birakın insanları kendimizden ne kadar iyi bir bilseniz. İnsan elbette konuşmak ister, dert yanmak, haklı çıkmak ister. Fakat kelimeler insana ihanet ediyor, insan kendine

iharet ediyor. Kendinden nefret ediyor. Kelimeler, sayın albayım kelimeler bazı anlamlara gelmiyor. Neyi bekliyorlar dersiniz? Belki de onlar da anlaşılmayı bekliyor.

"Biz, her şeye hayret eden bir millet olduğumuz için albayım, sevinç ve şaşkınlıkla ellerimizi çırpıyoruz. Zaten biz her zaman alkışlarız. Beğensek de, beğenmesek de, oyunu versek de, vermesek de, her şeyi oyun sandığımız için durmadan ellerimizi çırpıyoruz." Biz buyuz. Nerde ne yapması gerektiğini bilmeyen zamana bile oyun oynayan insanlar. Hepimizin birer Hikmetken, hepimizin birer Hüsamettin Albayı var. Şimdi siz Albayınızla oturup bir konuşun bu dünyaya hangi oyun için geldiniz, hangi oyunu oynuyorsunuz. Tutunanlardan mısınız, tutunamayanlardan mısınız?

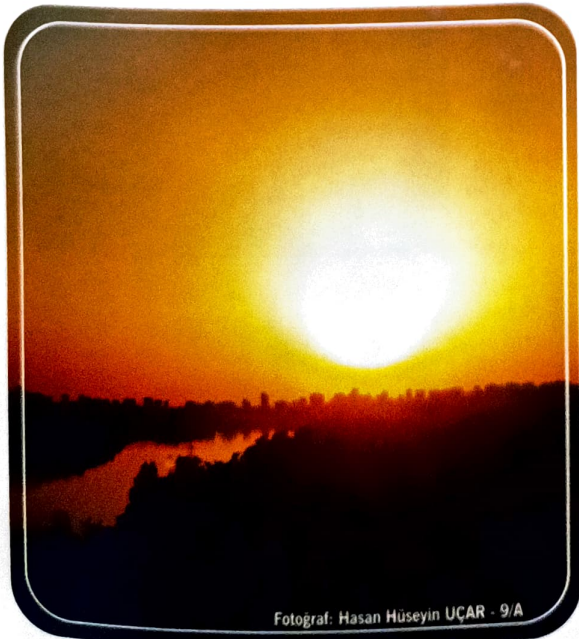
Bizim oyun tanıtımımız buraya kadar. Kitabın sonunda ne olduğu meçhul. Eğer kitabın sonunu okuyorsanız yani oraya kadar gelebildiyse tebrikler. Bu demektir siz de bizim gibi hayatta benlik savaşı veren, anlaşılmayı beklerken kalpleri pas tutmuş yalnızlardansınız.

Merak ediyorum da siz Oğuz Atay'ı ilk okduğunuzda anlayabilenlerden misiniz, yoksa anlayamayanlardan mı? Neyse.

İlk başlarda az ilgi görmüş olan bu kitap, şimdi televizyon dizilerinde bile sürekli alıntılarının seslendirildiği öneminin geç olsa anlaşıldığı şaheser. Oysa televizyonu da önsözler gibi hiç sevmeyen Oğuz Atay.

Anlamıyorum ben de Albayım. Hikmet'e neler olduğunu ben de hatırlamıyorum. Neyse o bize müsait bir zaman da anlatır her şeyi. Olmaz mı? Haydi, iyi insanların olduğu yerlere gidelim.

Beril ÖNAL
12/C - 121

Fotoğraf: Hasan Hüseyin UÇAR - 9/A

Duvar

Koca bir duvar vardı dünyanın karşında
Kafamı kaldırıp bakamazdım
üzerinde asılı olan kağıda
Gölgesi kanardı kabuk bağlayan olasılıklardan
oluşan
Duvar ve ben kalırdık geceleri, herkes uyurken
anlaşılmayan
Küf kokan bakışlarında Lacrimosa çalardı
usulca
Anlatacağı çok şey vardı ama mecali yoktu
konuşmaya
Karanlık deliklere sığmazdı yalnızlığı, sustukça
artan
Zifte bulanmış çocukluğu damları kağıttan
Voodoo ufak bir sızıydı, içimin ağrısıyla kıyas
landığında
Duvarın en büyük yarasıydım kül kokmaya
başladığımda
Bu umutsuz bir fal gibiydi
fincana kapatılan
Korkardım telveye bulanmış zihnimin, karanlı
ğından
Yollar vardı sonsuz üç vakte kadar aramızda
Kelimeler dahi ulaşamazdı,
susmasını emrettim içimdeki falcı kadına
Kağıt parçası değildi,
duvardı canımı bu kadar çok yakan
Ben her çatlağına efsunlu salyangozlar bırakır
ken,
o tuzlu yarıklar açardı durmadan
Aynı dünyanın farklı enkazları kaldı ardımızda
Çalsınlar içimizde paslanan ne varsa

Duygu OLDAÇ
10/D - 78

ÇOK GEZEN Mİ, ÇOK OKUYAN MI SORUNSALINA YENİ BİR BAKIŞ!!!

Tartışılabilir bir konudur "Çok gezen mi bilir, çok okuyan mı?" sorusu. Elbette ki kendine taraftar bulsa da zaman zaman, her iki durumun da öğretici olduğu su götürmez bir gerçektir. 2015 yılı yaz aylarında bir grup öğretmen ve öğrenciyle yapmış olduğumuz İtalya gezisi sonrası bu soruya benim vereceğim cevap ise gezmenin en az okumak kadar öğretici olduğu ve bazen okumaktan fazlasını da öğrettiği gerçeği olmuştur. Bunu belirtirken okumanın önemsiz olduğu düşünülmemeli tabi ki; amacım sadece öğrenme sürecinde yaparak, yaşayarak öğrenmenin ne kadar önemli olduğuna dikkat çekmek bir nebze de olsa.

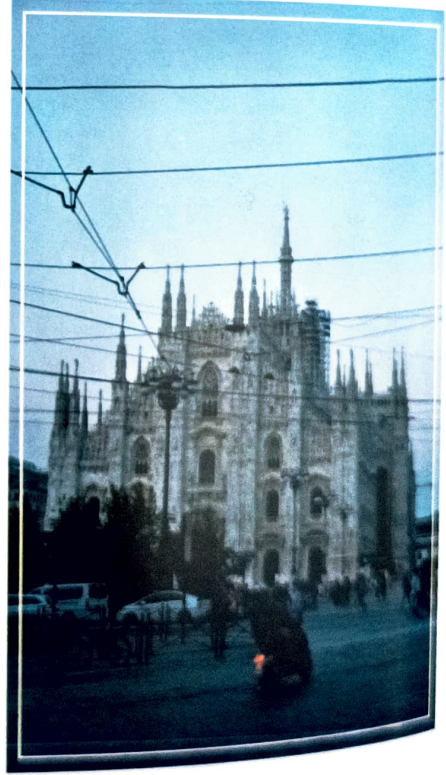
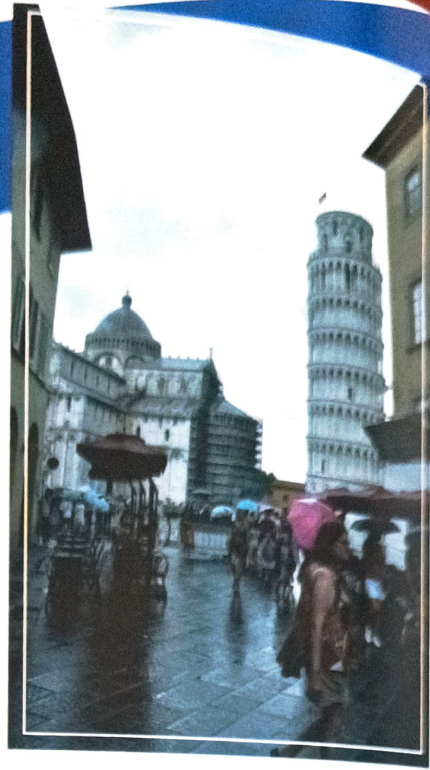
Gezi öncesi İtalya'da gidilecek yerler hakkında birtakım araştırmalar yapmama rağmen, orada gördüklerim ve yaşadıklarım, aslında özellikle internetten pek bir şey öğrenemediğimi kanıtladı. Belki de ben araştırma yapmayı bilmiyorum ancak en azından araştırma sürecinin zorluğunu da görmüş olmam, gezerken öğrenmeyi daha üstün kılıyor artık benim için. Örnek vermek gerekirse, Milano caddelerinde gezmeden Milano'yu öyle kolayca algılayamazsınız. Tarihi binalar arasındaki Arnavut kaldırımlarda yürürken birbirlerinin giyimiyle ilgilenmeksizin yanınızdan geçen insanlar size aslında çok şey anlatır. Takım elbisesi ile bisiklet süren birini görmek normalde kimin aklına gelir bilmiyorum. Ya da Duomo Katedralini görmeden onun ihtişamını anlamak gerçekten zor; fotoğraflarını da görseniz, açıklayıcı yazılar da okusanız, dünyanın en büyük ve işçiliği en fazla olan katedrallerinden birini hissetmek gerçekten zor görünüyor.

Başka bir örnek vermek gerekirse, Pisa'ya gitmeden önce o bölgede eğik bir kuleden başka bir şey olmadığını okumam beni hayal kırıklığına uğratmıştı ancak oraya gittiğimde bambaşka bir sahneyle karşılaştım ve bu beni çok sevindirdi. Zira kuleden biraz uzaklaşıp ara sokaklara daldığımda hem kuleye farklı bir açıdan bakabildim, hem de otantik ve eski dükkanları keşfettim.

Dokuz günlük gezimizde keşfettiğim şeyleri doksan gün okusam öğrenebilir miydim emin değilim. O yüzden yazımı Evliya Çelebi duasıyla bitirmek istiyorum:

Seyahat Ya Resulallah!!!

Şakir GÜL
Coğrafya Öğretmeni

Fotoğraflar : Şakir GÜL

NESNELİK

“Gerçeğe varmak amacıyla taraf tutmadan inceleme yapan, hüküm veren, objektif” diye tanımlıyor TDK sözlüğü nesnelliği. Matematik neden önemlidir, diye soracak olsalar nesnel olduğu için derdim. Duygu barındırmamak itici gelir ama acaba duygusallığı istiyor muyuz her alanda. Örneğin buzdolabınızın duygulu olmasını ister miydiniz? Düşünsenize, hafta sonunu şehir dışında geçiriyorsunuz dönüşte buzdolabınız depresyona girmiş ve soğutucu özelliğini devre dışı bırakmış, size çok kızmış, o yüzden kapağını açmaya çalıştığınızda kendisini kilitliyor. Hayatımızdaki tüm alet edevatın duygulu olduğunu düşünseniz hayat nasıl olurdu acaba? Bir an için böyle bir dünya düşünelim. Burada eğlenceli olabilecek şeylerin dışında sıkıntılarında olacağı düşünülebilir. Böyle bir dünyada yaşamak sizde en çok hangi konuda rahatsızlık oluştururdu? Benim aklıma gelen güven sorunu yaşayacağımızdır. Yani evden çıkarken çelik kapınızın sinirlenip kilit mekanizmasını devre dışı bırakıp bırakmadığından asla emin olamazdınız. Evdeki iç kapılarla çelik kapının geçimsizlikleri bu durumu doğurabilir en azından:)

Duygusallık sınırsız olmasa iyi olur dediğinizi duyar gibi oluyorum. O zaman duygular nerde olmalıdır, nerede olmamalıdır? Örneğin bir lokantaya gittiğinizde duygusal bir aşçıdan yemenin avantajları dezavantajları neler olabilir.

Duygusallıktan kasıt duyguların kişilerin yaptığı işi etkilemesi olduğunu vurgulayalım aksi halde duygusuz insan yoktur. Eğer aşçımız duygusalsa yani duyguları işini etkiliyorsa mesela mutlu olduğu günlerde şekerli üzgün olduğu günlerde bol acılı yemekler yaptığını düşünelim. Böyle bir lokantada yemek yemek ister miydiniz? Yoksa standart mı ararsınız? Yani her kuru fasulye sipariş ettiğinizde aynı kuru fasulyenin gelmesini mi isterdiniz, yoksa şefin duygusuna göre değişimler sizi mutlu eder mi?

Duygusallığın istendiği durumlar nelerdir? Lokantada şefin duygusallığı bizi rahatsız ederken evde annelerimizin yaptığı yemeklere duygu katması bir parça iyi olabilir.

Kurumsallaştıkça duygusallık istenmeyen bir hal alıyor. Bankada, hastanede, marketlerde... Birçok kurumsal hizmet alanlarında standart ararız. Standart derken yani aynı yemek sipariş edildiğinde hep aynı lezzetle karşılaşma garantisini.

Matematik %100 nesnel olduğu için biraz soğuktur belki ama %100 güvenilirdir. Kutuplarda olmak ya da uzayda olmak 2x2'nin sonucunu değiştirmiyor. İşte tam bir standart hizmet. Matematik gibi kurumlarımız olduğunda daha çok güvende olacağımız kesin gibi ne dersiniz...

Tuncay DİNCEL
Matematik Öğretmeni

KAR KÜRESİ

Küçük kız çocuğu ellerinin arasına aldığı kar küresine uzun uzun baktı. "Ne kadar da şanslı şu içindeki kardan adam." diye düşündü. Bembeyaz karlar altındaydı. Suratındaki o kocaman gülümsemeye de bakılacak olunursa çok da memnundu halinden. Kim memnun olmazdı ki böyle pamuk gibi karlar altında? Pamuk gibi diye düşünüyordu kız çocuğu. Hiç bilmiyordu ki kar nasıl bir şeydi. Daha önce hissetmemişti karı o minicik, en az kar küresindeki karlar kadar bembeyaz ve pürüzsüz ellerinde. Belki de pamuk gibi yumuşak değildi kar. Kim bilir, çok ama çok sertti belki. Ah, keşke şu kardan adam gibi küçücük olup bir şekilde girebilseydi kar küresinin içine. Bir kerecikte olsa dokunsaydı kara. Atsaydı kendini kardan kaybolmuş kürenin zeminine. Yuvarlanıp dursaydı saatlerce. Sonra başından aşağıya kar tanecikleri dökülürken üşüseydi. Siyah zeytinlerden düğmeler yapsaydı kardan adama. Ya da kürenin içindeki küçük çam ağacına tirmansaydı. Hem annesi de karışmazdı o zaman ona. Kimseyle paylaşmak zorunda da kalmazdı bir avuç içini bile dolduramayacak kadar olan karı.

Küçük kız çocuğu işte bu düşüncelerle sallamaya başladı ellerinin arasındaki kar küresinin içindeki kardan adamın küçük dünyasını. Sallamasıyla birlikte kardan adamın başından aşağıya beyaz beyaz pullar dökülmeye başladı. Uzun bir süre seyretti kız çocuğu bu manzarayı. Son beyazlıklarda düşünce yere tekrar sallandı bu küçük adamın dünyası. Ve tekrar tekrar seyretti bu manzarayı çocuk. Büyük bir hayranlık ve merak içinde bakıyordu küreye. Kim bilir ne kadar da çok istiyordu bu kürenin içinde olmayı.

Acaba kar küresinin tek ev sahibi olan kardan adam ne düşünüyordu? Kız çocuğunun dediği gibi şanslı mıydı? Hayır değildi.

Kendi küresinin görünmez camları içerisinde olan kız çocuğu tabi ki bilmezdi kardan adamın küresinde her şeyin ne kadar sahte olduğunu. Başından aşağı dökülürken üşümek istediği kar sahte, üstüne tırmanmak istediği çam ağacı sahte, siyah zeytinlerle düğmeler yapmak istediği bu kardan adam sahteydi. Annesinden azar işittiği zaman gözlerinin takıldığı kardan adamın gülümsemesi de sahteydi. En çok da o sahteydi aslında kardan adama göre. Fabrikalarda büyük bir gülümseme yapıştirilirken suratına, mutsuz olma hakkı verilmemişti ona çünkü. Yine de o hep ağlardı gizlice sahte karlar üzerinde dans ettiğinde. Oysa o küçük dünyasını ellerinde tutan küçük kız da dahil kimsecikler üzülmezdi ona. Bilmezlerdi çünkü içeride gülümseyen o kardan adamın aslında ağladığını.

Tek mevsimin yaşandığı dünyaydı onunki. İçerisinde sadece tek bir rengin olduğu dünya. Gülümsemeye zorlanmışlığıyla ve tüm sahteliğiyle içinde bulunduğu ve camlarını kırıp dışına çıkamadığı bir dünya. Keşke getirebilseydi buraya baharı. Hemen arkasındaki çam ağacının dallarına kuşlar konsaydı. Sonra civildamaya başlasaydı o kuşlar. Ne kadar da güzel olurdu. Hatta o kadar güzel olurdu ki gerçek olup eriyebilirdi belki. Ama tabi ne bahar uğrardı küreye ne de kardan adam erirdi.

Küçük kız çocuğu hala ellerinin arasında kar küresini tutup içindeki kardan adamın uçuşan sahte karlarını büyük bir hevesle izlerken, kardan adam da kızın penceresinden yüzünde gülümseme içinde yaşla yağın yağmuru seyretti...

Düşünüyorum... Düşünüyorum... Düşünüyorum...

Zihnim boşluğun zulmüne uğruyor. Kalbim ünlü bir ressamın tablosu gibi duvarda, yalnız... Dilim ölümün sessizliğine sessiz kalmakla meşgul, ellerim fırtınada kaybolmuş bir gemi, yokluğunun cehennem kıyılarını arıyor. Ayaklarım çölde kızgın kum taneleri ile fırtınada birbirini kovalıyor. Kulaklarım kayıp cennetin seslerini duyuyor.

Bir ağacın altına oturmuş sesleri dinliyorum. Sanki bir şarkının asılmış kelimelerini haykırıyorlar. Zihnim yavaş yavaş dolmaya başlıyor. Kelimeler zihnimin odalarını geziyorlar bir bir. Kafam ağırlaşıyor, durgunlaşıyorum. Sanki bir karanlığın omzunda sonsuzluğa gidiyorum.

-Hoş geldin. Ne istersin? Bu ağacın altında her şey var aşk, sevgi, saygı, dostluk, özlem, hasret, keder, acı, öfke, kıskançlık, mutluluk... Tabi en çok mutluluk talep ediliyor. Sen hangisini istersin?

Karanlık nereye gidiyoruz? Bak şurada mutluluk veriyorlar. Bırak beni, koşmak istiyorum anlamıyor musun? Sonsuza dek koşmak kemiklerim kırılırcasına koşmak. Mutluluğu almam lazım bırak beni. Biraaaak!

Çok karanlık uşüyorum, söylediğim tüm kelimeler ağızımdan çıkar çıkmaz donup kalıyor. Kemiklerim sızlıyor, dişlerim birbirine çarpmaktan kırılmış durumda. Anlamıyorum... Nerdeyim ben? Kanım sonsuzluğa akmaya başlıyor ve dişlerim kanımla beraber sonsuzluğun sokaklarından akıp gidiyor. Karşımda seni görüyorum, sen ki sonsuzluğu yazdığım dipsiz kuyu. Bana bakıyorsun, birden ısınmaya başlıyorum. Başım dönüyor, bir karıncalanma hissediyorum. Sanki tüm vücudumda hamamböcekleri dolaşüyor ama umursamıyorum.

Soğuk(Ne önemi var). Karanlıktasın(Kim demiş karanlıktayım diye sen varsın). Başın ağrıyor(Önemi yok). Vücudun karıncalanıyor(Olsun). Ellerin ayakların kelepçeli(Herkes biraz mahkûmdur). Dişlerin kırılmış(Bir işe yaramıyorlar zaten). Ya dilin? Artık konuşamayacaksın(-Gözlerim ne güne duruyor). Kalp atışların yavaşlıyor(Hiç de bile). Bileklerinden akan kan parmak uçlarından yere damlıyor. Ölüyorsun anlamıyor musun?(Daha kaç defa ölebilirim). Gözlerim ağır ağır kepenk kapatıyor hayata. Kalbimin aynası kırıldı. Sanırım son irtibat numaramı da kaybediyorum. Artık sadece düşünüyorum. Düşünüyorum... Düşünüyorum... Düşünüyorum...

Abdullah Tahir IŞIK

11/C - 461

Nutuk'un İncelenmesi

Nutuk, Mustafa Kemal Atatürk'ün 19 Mayıs 1919 tarihinde Samsun'a ayak basmasıyla başlayan Türk milletinin kurtuluş mücadelesini anlatan tarihi bir belgedir. Mustafa Kemal Atatürk'ün birincil ağızdan ele aldığı bu eser 1919-1927 yılları arasında Türk milletinin tarihini objektif ve sansüresiz ele alan realist bir kaynaktır. Eserin, Türk tarihinin yön değiştirmesinde büyük rol oynayan Mustafa Kemal Atatürk'ün kaleminden çıkması bizler için gerçeği yansıtan en güvenilir kaynak olduğunun göstergesidir.

Nutuk'un kapsadığı yıllar dikkate alındığında, ulusal varlığa düşman cemiyetlerin çalışmaları, Birinci Dünya Savaşı sonrası bitap halde bir ordu, iç ayaklanmalar, dış baskılar ve mecliste belirmeye başlayan siyasi gruplar, dönemin ne kadar karışık bir vaziyette olduğunu bize açıklar durumda.

Atatürk sadece bir komutan değil aynı zamanda tarih yapan, tarihi yazan bir devrimcidir. "Tarih yazmak tarih yapmak kadar önemlidir. Yazan yapana sadık kalmazsa değişmeyen hakikat, insanlığı şaşkırtacak bir mahiyet alır." demiştir. Atatürk'ün bu tarihsel başarılarının yorumunu başkalarına bırakmak istemesi onun en doğal hakkıydı ve en doğru olan da bu idi. Çünkü her şeyi bizzat yapmış, yaşamış ve görmüştür. Nutuk'ta olayların işleniş aşamaları 9 yıllık bir süreci kapsar ve Nutuk, üç bölümde incelenir.

1. Kuvva-i Milliye Dönemi (1919-1920)

Nutuk'ta yeni Türk Devleti'nin kuruluşu anlatılmaktadır. Bu konudaki amaç şu şekilde açıklanmıştır: " Türk ulusunun onurlu ve şerefli bir ulus olarak yaşaması" dır. Bu da tam bağımsız olmakla mümkündür. Tam bağımsızlık: bir devletin siyasal, askeri, ekonomik ve kültürel anlamda bağımsız olması demektir. Atatürk Samsun'a çıkarken 19 Mayıs 1919'da bunu amaçlamıştır. Mustafa Kemal sözlerinde " Türk'ün onuru, kendine güveni ve yetenekleri çok yüksektir. Böyle bir ulus tutsak yaşamaktansa yok olsun daha iyidir." diyerek kurtuluş

arayanların parolasının "Ya bağımsızlık ya ölüm" olduğunu söylemiştir. Atatürk Samsun'a çıkarken ülkenin durumu kötü vaziyetteydi. Osmanlı ordusu yenik düşmüş, halkı yorgun ve bitkin durumda, ülkeyi kötü vaziyete sürükleyenler yurttan kaçmış, padişah ve halife tahtını koruma çabalarına girmişti. Bunlara rağmen ulusal egemenliğe dayanan kayıtsız şartsız yeni devlet kurma çalışmaları bu denli güçlüklerle ve çatışmalar karşısında başarıyla gerçekleştirilmiştir.

2. Türkiye Büyük Millet Meclisi Dönemi (1920-1923)

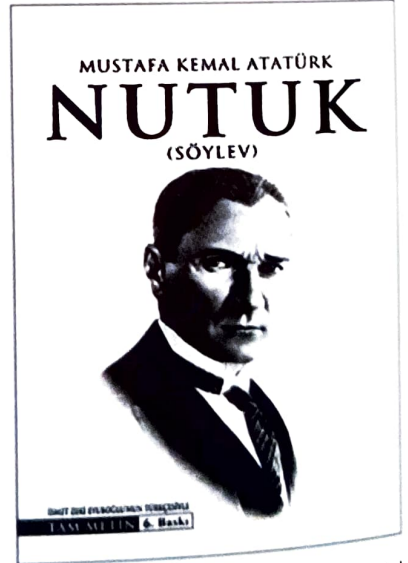
Türkiye Büyük Millet Meclisi 23 Nisan 1920'de açılmış ve ulusun en yüce makamının meclis olacağı beyan edilmiştir.

3. Cumhuriyet Dönemi (1923-1927)

Atatürk, İsmet Paşa ile birlikte hazırladığı yasa tasarısında 20 Ocak 1921 tarihli anayasanın devlet biçiminin bazı maddelerini değiştirerek birinci maddenin sonuna "Türkiye Devleti'nin hükümet biçimi Cumhuriyettir." cümlesini ekleyerek maddeyi değiştirmiştir. Yapılan görüşme sonunda birçok milletvekilinin "Yaşasın Cumhuriyet" söylemleri ile ilan edilmiştir.

Büyük Nutuk'un Amacı

Söylev, sadece tarihsel bir belge olmamakla birlikte, tarihi yorumlayan bir "tarih" belgesidir. Yani Mustafa Kemal Söylev'de sadece tarihi anlatmıyor, aynı zamanda kendine göre yorumluyor. Söylev'de tarihin anlatımı ve yorumları net bir şekilde görülür.

Mustafa Kemal Atatürk Söylev'de gerek Birinci Dünya Savaşı'nı kazanmış ülkelere gerek Yunanlılarla gerekse kendine ayak uyduramamış olan devrimci arkadaşları ile hesaplaşmıştır. Bu konuda şu şekilde açıklama yapmıştır: " Benimle yola çıkanlar kendi görüş ufukları sona erince birer birer beni bıraktılar." diyerek de önceden yola çıktığı arkadaşlarını eleştirmiş

Düşünüyorum... Düşünüyorum... Düşünüyorum...

Zihnim boşluğun zulmüne uğruyor. Kalbim ünlü bir ressamın tablosu gibi duvarda, yalnız... Dilim ölümün sessizliğine sessiz kalmakla meşgul, ellerim fırtınada kaybolmuş bir gemi, yokluğunun cehennem kıyılarını arıyor. Ayaklarım çölde kızgın kum taneleri ile fırtınada birbirini kovalıyor. Kulaklarım kayıp cennetin seslerini duyuyor.

Bir ağacın altına oturmuş sesleri dinliyorum. Sanki bir şarkının asılmış kelimelerini haykırıyorlar. Zihnim yavaş yavaş dolmaya başlıyor. Kelimeler zihnimin odalarını geziyorlar bir bir. Kafam ağırlaşıyor, durgunlaşıyorum. Sanki bir karanlığın omzunda sonsuzluğa gidiyorum.

-Hoş geldin. Ne istersin? Bu ağacın altında her şey var aşk, sevgi, saygı, dostluk, özlem hasret, keder, acı, öfke, kıskançlık, mutluluk... Tabi en çok mutluluk talep ediliyor. Sen hangisini istersin?

Karanlık nereye gidiyoruz? Bak şurada mutluluk veriyorlar. Bırak beni, koşmak istiyorum anlamıyor musun? Sonsuza dek koşmak kemiklerim kırılıncasına koşmak. Mutluluğu almam lazım bırak beni. Biraaaak!

Çok karanlık üşüyorum, söylediğim tüm kelimeler ağızdan çıkar çıkmaz donup kalıyor. Kemiklerim sızlıyor, dişlerim birbirine çarpmaktan kırılmış durumda. Anlamıyorum... Nerdeyim ben? Kanım sonsuzluğa akmaya başlıyor ve dişlerim kanımla beraber sonsuzluğun sokaklarından akıp gidiyor. Karşımda seni görüyorum, sen ki sonsuzluğu yazdığım dipsiz kuyu. Bana bakıyorsun, birden ısınmaya başlıyorum. Başım dönüyor, bir karıncalanma hissediyorum. Sanki tüm vücudumda hamamböcekleri dolaşiyor ama umursamıyorum.

Soğuk(Ne önemi var). Karanlıktasın(Kim demiş karanlıktayım diye sen varsın). Başın ağrıyor(Önemi yok). Vücudun karıncalanıyor(Olsun). Ellerin ayakların kelepçeli(Herkes biraz mahkûmdur). Dişlerin kırılmış(Bir işe yaramıyorlar zaten). Ya dilin? Artık konuşamayacaksın(Gözlerim ne güne duruyor). Kalp atışların yavaşlıyor(Hiç de bile). Bileklerinden akan kan parmak uçlarından yere damlıyor. Ölüyorsun anlamıyor musun?(Daha kaç defa ölebilirim). Gözlerim ağır ağır kepenk kapatıyor hayata. Kalbimin aynası kırıldı. Sanırım son irtibat numaramı da kaybediyorum. Artık sadece düşünüyorum. Düşünüyorum... Düşünüyorum... Düşünüyorum...

Nutuk'un İncelenmesi

Nutuk, Mustafa Kemal Atatürk'ün 19 Mayıs 1919 tarihinde Samsun'a ayak basmasıyla başlayan Türk milletinin kurtuluş mücadelesini anlatan tarihi bir belgedir. Mustafa Kemal Atatürk'ün birincil ağızdan ele aldığı bu eser 1919-1927 yılları arasında Türk milletinin tarihini objektif ve sansüresiz ele alan realist bir kaynaktır. Eserin, Türk tarihinin yön değiştirmesinde büyük rol oynayan Mustafa Kemal Atatürk'ün kaleminden çıkması bizler için gerçeği yansıtan en güvenilir kaynak olduğunun göstergesidir.

Nutuk'un kapsadığı yıllar dikkate alındığında, ulusal varlığa düşman cemiyetlerin çalışmaları, Birinci Dünya Savaşı sonrası bitap halde bir ordu, iç ayaklanmalar, dış baskılar ve mecliste belirlemeye başlayan siyasi gruplar, dönemin ne kadar karışık bir vaziyette olduğunu bize açıklar durumda.

Atatürk sadece bir komutan değil aynı zamanda tarih yapan, tarihi yazan bir devrimcidir. "Tarih yazmak tarih yapmak kadar önemlidir. Yazan yapana sadık kalmazsa değişmeyen hakikat, insanlığı şaşkırtacak bir mahiyet alır." demiştir. Atatürk'ün bu tarihsel başarılarının yorumunu başkalarına bırakmak istemesi onun en doğal hakkıydı ve en doğru olan da bu idi. Çünkü her şeyi bizzat yapmış, yaşamış ve görmüştür. Nutuk'ta olayların işleniş aşamaları 9 yıllık bir süreci kapsar ve Nutuk, üç bölümde incelenir.

1. Kuvva-i Milliye Dönemi (1919-1920)

Nutuk'ta yeni Türk Devleti'nin kuruluşu anlatılmaktadır. Bu konudaki amaç şu şekilde açıklanmıştır: " Türk ulusunun onurlu ve şerefli bir ulus olarak yaşaması" dır. Bu da tam bağımsız olmakla mümkündür. Tam bağımsızlık: bir devletin siyasal, askeri, ekonomik ve kültürel anlamda bağımsız olması demektir. Atatürk Samsun'a çıkarken 19 Mayıs 1919'da bunu amaçlamıştır. Mustafa Kemal sözlerinde " Türk'ün onuru, kendine güveni ve yetenekleri çok yüksektir. Böyle bir ulus tutsak yaşamaktansa yok olsun daha iyidir." diyerek kurtuluş

arayanların parolasının "Ya bağımsızlık ya ölüm" olduğunu söylemiştir. Atatürk Samsun'a çıkarken ülkenin durumu kötü vaziyetteydi. Osmanlı ordusu yenik düşmüş, halkı yorgun ve bitkin durumda, ülkeyi kötü vaziyete sürükleyenler yurttan kaçmış, padişah ve halife tahtını koruma çabalarına girmişti. Bunlara rağmen ulusal egemenliğe dayanan kayıtsız şartsız yeni devlet kurma çalışmaları bu denli güçlükler ve çatışmalar karşısında başarıyla gerçekleştirilmiştir.

2. Türkiye Büyük Millet Meclisi Dönemi (1920-1923)

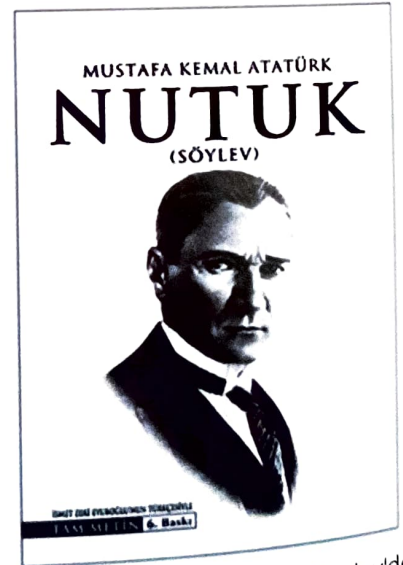
Türkiye Büyük Millet Meclisi 23 Nisan 1920'de açılmış ve ulusun en yüce makamının meclis olacağı beyan edilmiştir.

3. Cumhuriyet Dönemi (1923-1927)

Atatürk, İsmet Paşa ile birlikte hazırladığı yasa tasarısında 20 Ocak 1921 tarihli anayasanın devlet biçiminin bazı maddelerini değiştirerek birinci maddenin sonuna "Türkiye Devleti'nin hükümet biçimi Cumhuriyettir." cümlesini ekleyerek maddeyi değiştirmiştir. Yapılan görüşme sonunda birçok milletvekilinin "Yaşasın Cumhuriyet" söylemleri ile ilan edilmiştir.

Büyük Nutuk'un Amacı

Söylev, sadece tarihsel bir belge olmamakla birlikte, tarihi yorumlayan bir "tarih" belgesidir. Yani Mustafa Kemal Söylev'de sadece tarihi anlatmıyor, aynı zamanda kendine göre yorumluyor. Söylev'de tarihin anlatımı ve yorumları net bir şekilde görülür.

Mustafa Kemal Atatürk Söylev'de gerek Birinci Dünya Savaşı'nı kazanmış ülkelere gerek Yunanlılarla gerekse kendine ayak uydurmuş olan devrimci arkadaşları ile hesaplaşmıştır. Bu konuda şu şekilde açıklama yapmıştır: " Benimle yola çıkanlar kendi görüş ufukları sona erince birer birer beni bıraktılar." diyerek de önceden yola çıktığı arkadaşlarını eleştirmiş

ve hesaplaşmıştır. Mesela Cumhuriyet'in ilanında, halifeliğin kaldırılması sürecinde bu fikirlere karşı çıkan bir sürü insan olmuştur. Atatürk Nutuk'ta şu şekilde bahseder : " Cumhuriyet'in ilanından, halifeliğin kaldırılmasından hoşnut olmayanların bize kurdukları komplo bozulduktan sonra bunlar meclis başkanlığına bir gensoru önergesi verdi. Hükümeti eleştirdiler." diyor. Gerek geçmişte gerekse günümüzde dönem dönem de olsa yaşanan bu acı gerçekler Mustafa Kemal'in laiklik prensibinin kabulünde ısrarlı olmasının ne denli haklı olduğunun somut bir örneğidir.

Atatürk'ün eylemi üç aşamalı bir bütündür:

1. Bağımsızlık Savaşı
2. Cumhuriyet'in İlanı
3. Atatürk Devrimleri

Bu 3 aşama bir aradayken işe yaramaktaydı. Nitekim de öyle oldu. Çünkü Atatürk'ün Nutuk'ta belirttiği gibi temel ilke "Türk milletinin haysiyetli şerefli bir millet olarak yaşamasıydı. Bu ilke ancak tam istiklale sahip olmakla gerçekleştirilebilir. Ne kadar zengin ve bolluk içinde olursa olsun uşak olmak mevkiinden yüksek bir muameleye layık görülemez. "Nutuk'ta geçen başka bir sözünde de: "Adalet dilenmekle ve başkalarına kendini acındırmakla ulus işleri, devlet işleri görülemez; ulusun o devletin onuru ve bağımsızlığı güven altına alınamaz."

Söylev'in Öğretisi

Nutuk, sadece milli bir tarih belgesi değildir. Yöntemi ve ilkeleri ile evrensel bir belgedir. İçerisinde mücadelenin yanı sıra, yeni bir ulus kurmanın öğretisini de içerir.

Atatürk'ün Söylev'de oluşturduğu öğretisi bir düşünce ve eylem bütünü (bağımsızlık mücadelesi, Cumhuriyet'in ilanı ve Atatürk devrimleri) biçimindedir. İlerde olası karşılaşılabilecek herhangi bir durumda da ışık tutucu kaynak bir eserdir.

Asırlardan beri çekilen milli felaketlerden alınan derslerin sonucu ve bu aziz vatanın her köşesini sulayan kanların bedeli olduğuna işaret edilerek bu sonucun özlü bir hitabe ile gençlere emanet edilmesidir. Görülüyor ki Türk milletinin dününü bugününe bağlayan, bugünününde yarınına bağlayacak olan Nutuk, milli tarihimizin dönüm noktası olan bir safhasını gelecek kuşaklar için ölümsüzleştirici özelliğe sahiptir.

Atatürk şu şekilde belirtmiştir: "Bunda ulusum için yarınki çocuklarımız için dikkat ve uyanıklık sağlayabilecek kimi noktaları belirtirdiysem kendimi mutlu sayacağım.

Burada söylediklerimle ulusal varlığı sona ermiş sayılan büyük bir ulusun bağımsızlığını nasıl kazanacağını bilim ve tekniğin en son

ilkelerine dayalı ulusal ve çağdaş bir devleti nasıl kurduğunu anlatmaya çalıştım. Bugün ulaştığımız sonuç, yüzyıllardan beri yaşanan ulusal yıkımların oluşturduğu bilincin ve bu sevgili yurdun her köşesini sulayan kanların karşılığıdır. Bu sonucu Türk gençlerine emanet ediyorum. " demiştir.

19 Mayıs 1919'da Bandırma vapurunda 19 kişiydiler. Henüz hiçbiri 40 yaşında bile değildi. Ulusal kurtuluş aşkının çoban ateşlerini gençler yaktı.

"Eğer ölürseniz heykelinizi paramparça ederler. Yaptıklarınızın hiçbiri ayakta kalmaz. Çok yaşamalısınız" diyen birine, Mustafa Kemal'in "Unutmayınız ki Mustafa Kemaller yirmi yaşındadır." demesi boşuna değildir...

Cumhuriyeti, ülkemizi, vatanımızı koruma ve kollama görevimize geç de olsa Nutuk ile başlamalıyız. Her şeyin anahtarı, içindekilerde gizli. Nutuk'un satırları arasında bugünün sorunlarının pek çoğunun çözümü ışıklarını göreceğiz. O yüzden lütfen Nutuk'u okuyun, okutun ve anlayın, anlatın. Bağımsızlığımız için, Cumhuriyetimiz için, geleceğimiz için...

Nisa Nur DEMİRÇİOĞLU

11/D - 512

Zeynep TÜRK

11/B 519

ÖRNEK İNSAN Mehmet Akif ERSOY

Mehmet Akif ERSOY ismi duyulduğunda akıllara neler geliyor? İstiklal Marşı'nı yazan şair, İslam şairi, safahat ya da veterinerlik. Günümüzde yurttaşlar, özellikle de genç nesil bu birkaç özelliğin dışında Mehmet Akif ERSOY hakkında pek bir şey söyleyemiyor. Bizim için yaptıklarıyla, yaşattıklarıyla, kişiliğiyle kısacası her yönüyle örnek bir insanın bilinmemesi, anlaşılmaması gerçekten üzücü. Peki, Mehmet Akif nasıl bir insandır?

O sadece İstiklal Marşı'nı yazmış bir şair değildir. O vatani uğruna her türlü fedakârlığı yapabilen bir şairdir. Hiçbir şekilde menfaat gütmeyen, kendi sanatına şahsi isteklerini karıştırmayan bir şairdir. Yeis bataklığına düşmüş halkını kurtarmak için umut yazan bir şairdir. O hakikatin, doğruluğun ta kendisidir ve bu hususta söylediği "sözüm odun gibi olsun hakikat olsun tek" sözü, verdiği önem ve bu önemi hayatında uygulayışının bir göstergesidir. Mehmet Akif'in neler yaptığına gelecek olursak II. Meşrutiyet'in ilanından on gün sonra daha önce gizli bir cemiyet olarak faaliyet gösteren ve daha sonraları partileşecek olan İttihat ve Terakki Cemiyeti'ne üye oldu. Ancak Akif, cemiyete girişin gereklerinden biri olan "cemiyetin bütün emirlerine kayıtsız şartsız itaat edeceğim" şeklindeki yemindeki "kayıtsız şartsız itaat" kelimelerine itiraz etti ve "sadece iyi ve doğru olanlarına" şeklinde düzeltilmesi şartıyla yemin edebileceğini söyledi. Ve cemiyetin yemini Akif ile değişti. İşte burada Akif'in söze verdiği önem gözler önüne seriliyor. Ona göre verilen sözün dönüşü yoktu. Eğer verilen bir söz varsa elbet yerine getirilmeliydi. Daha sonraları I. Dünya Savaşı'nın çıkmasıyla Akif görevlendirilmeye Berlin'e gitti. Oradaki Müslümanların bilgilendirilmesi gerekiyordu ve bunun için Arapçası ve hitabeti kuvvetli kişiler gerekiyordu bu kriterlere uygun insanlardan biri de Mehmet Akif ERSOY'du. Birinci Dünya Savaşı'nda, İngiliz-Fransız birliğine karşı Alman-Avusturya kuvvetleri amansız bir şekilde çarpışmaktaydı. Tabi ki Avrupa'da başlayan bu savaş diğer devletleri de etkilemiş ve savaş Avrupa'dan taşmış durumdaydı. Özellikle de, İngiliz-Fransız ittifakı, sömürgelerinden topladıkları paralı askerleri cepheye sürüyordu. Bu askerlerin büyük bir bölümü de Müslümanlardan meydana geliyordu. Batı cephesinde Almanlara karşı savaşan Müslü-

man askerlerin aldatıldıklarını anlama şansları da yoktu. Ancak savaşın ilerleyen günlerinde, esir alınan Müslüman askerlerin çoğu Almanların dikkatini çekmişti. Meğer Asyalı, Afrikalı bu Müslümanlar, İngilizler tarafından aldatılıyordu. Onlara, sizin ve bütün Müslümanların halifesini olan Osmanlı Halifesi Almanlar tarafından esir edildi. Şimdi sizde bize katılıp savaşın ki, Müslümanların halifesini Almanların elinden kurtaralım, diyorlardı. Müslümanlar da hem para kazanmak hem de halifeyi kurtarmak için, cepheye koşuyorlardı. Bu yalana aldanmayanlar da, can, mal ve ailesine zarar verilmekle korkutuluyor, cepheye sürülüyordu. Bu olaylardan ötürü Alman hükümetinin de yardım istemesiyle Mehmet Akif Berlin'e gitti ve gider gitmez oradaki esir Müslümanlara coşkulu bir konuşma yaptı. Onlara kandırıldıklarını, Osmanlı halifesinin kaçırılmadığını anlattı. Daha sonra yapılan çalışmalarla Mehmet Akif'in hazırladığı konuşmalar plaklara kaydedildi ve büyük megafonlarla cephelere dinletildi. İngilizler tarafından cephenin en ön kısmına yerleştirilen Müslümanlar, megafondan söylenenleri duydukları ya Alman cephesine geçiyor ya da kendilerine silah verenlere silahlarını doğrultuyordu.

Mehmet Akif'in oğlu Emin Bey ile yapılan bir röportajda Emin Bey'e babanızı bize nasıl anlatabilirsiniz, diye soru sorulmuştur. Emin Bey'in cevabı "babam vatan sevgisiyle, iyi ahlakıyla, hakikatiyle tartışılmaz harika bir insandır fakat baba olarak o kadarda iyi biri değildir" cevabını vermiştir. Emin Bey'in böyle demesinin nedeni Mehmet Akif'in milli mücadele yıllarında evini barkını, çocuğunu nu baba sevgisinden, baba şefkatinden mahrum bırakarak il il dolaşmış ve umutsuzluğa düşmüş halkını canlandırmak için vaazlar vermiştir. Bu vatanın adına yapılabilecek en büyük fedakarlıklardan biridir. O dönemin

sosyal yapısına baktığımızda savaştan korkmuş, kaybetme ve evsiz kalma korkusuna kapılmış birçok insan umutsuzluk içerisinde savaşın sonuçlanmasını bekliyorlardı ya da kaçacak bir yer arıyorlardı. Tabii ki halkın tamamı bu yönden duygular beslemiyordu ama bu durumda birçok insan vardı. Mehmet Akif bu umutsuzluğu kırmak için gece gündüz çalışmış ve halkı bir araya getirecek, cephelere koşturacak konuşmalar hazırlıyordu. Bu konuşmaları Anadolu'nun türlü illerinde vaaz şeklinde camilerde cemaatle buluşturuyordu. Mehmet Akif cephede savaşmamış olabilir ancak savaşın kaderini belirleyen önemli kişilerden biridir. Onun konuşmalarını dinleyen binlerce insan cephelere akın ediyordu. Yapılan istatistiklere göre de savaşa katılım oranı en yüksek iller Mehmet Akif'in vaaz verdiği illerdir. Bu konuşmalardan en önemlilerinden biri de Kastamonu'dadır. Zağanos Paşa Camii'nde verdiği vaaz binlerce kişi tarafından dinlenmiş ve savaşın Kastamonu'ya uğramasına rağmen en çok şehit verilen illerden biridir. Bu durumun oluşmasındaki en büyük etkenlerden biri de Mehmet Akif'tir. Büyük Taarruz zamanında, Yunan askerlerinin Sakarya'ya kadar gelmesine rağmen kendisi Ankara'da kalmış ve umutsuzluğa düşenleri telkin etmiştir. Kendisine Ankara'yı teklif edenleri reddetmiş ve orada kalıp insanları sakinleştirmiştir. Büyük Taarruz'un da kazanılmasından sonra millet vekilliği yapmış ve bir süre sonra görevinden istifa ederek Mısır'a gitmiştir. Mısır'ın Kahire ilinin Halvan köyünde ücra bir köşede küçük bir evde yaşamıştır. On iki yıl burada kaldıktan sonra sıtma hastalığına yakalanmış ve öleceğini anlayınca ülkesine dönmek istemiştir. Ülkesine döndükten altı ay sonra 27 Aralık 1936 sabahı 07.45'te hayata gözlerini yummuştur. Mithat Cemal Kuntay cenaze gününü şu şekilde anlatıyor:

"Mezarlığa ben Eşref Edip ve Mehmet Akif'in birkaç arkadaşı olarak gitmiştik. Oraya vardığımızda mezarlık boştu. Biraz daha

beklemeye karar verdik ve o esnada üstü çıplak bir tabut geldi ve bizde "vah bir gariban daha Mehmet Akif'in öldüğü gün ölmüş" dedik. Biraz daha bekledikten sonra gelen giden olmadığından mezarıcıya bu tabutun kime ait olduğunu sorduk. Mezarıcı "Mehmet Akif Ersoy" cevabını verince gerçekten şaşırdık ve böyle bir insanın bu durumda son yolculuğa uğurlanmasına üzüldük. Daha fazla beklemeden gömmeye karar verdik. O esnada Akif'in bahsettiği Asım'ın nesli, büyük bir kalabalık oluşturup gelen üniversiteli öğrenciler mezarlığa akın ettiler. Dükkanlardan topladıkları Türk bayraklarıyla üstü çıplak tabutu örttüler ve büyük bir konvoy oluşturarak Mehmet Akif'i naralarla, sloganlarla omuzlarda taşıdılar." İşte Mehmet Akif'in Çanakkale Destanı'nda da bahsettiği "Asım'ın nesli diyordum ya nesilmiş gerçek, işte çiğnetmedi namusunu çiğnetmeyecek" dizeleriyle gençliğin önemini gözler önüne sermiştir. Mehmet Akif bu sözlerle bahsettiği gençlik şerefli, namuslu, sözünün hakikati olan, iyi ahlaklı ve vatanını seven gençliktir. Ve bu gençlik Asım'ın neslini oluşturmaktadır. Günümüzde Mehmet Akif'i tanımayan ve isteklerini, amacını bilmeyen bu gençliğin bir nebze Mehmet Akif'in bu sözlerle kavrulmasını sağlamak onların daha iyi yetişmesine olanak sağlayacaktır. Çünkü gençlik hepimizin geleceğidir. Geçmişinden geleni bilmeyen bir gençlik geleceği nasıl şekillendirebilir?

İbrahim Gökay ELİFERLİ

11/D

